ТИНЧ-ТОТУВ ЯШАШ ЙЎЛИДАГИ КАТТА САФАР

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 20 июнь 1973 йил, чоршанба ◆ № 143 (15.617). ◆ Баҳоси 2 тийин.

Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ Р. НИКСОН БИЛАН МУЗОКАРАЛАРИ

ВАШИНГТОН, 18 июнь. (ТАСС). Бугун Оқ уйда КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг АҚШ Президенти Ричард М. Никсон билан музокаралари бошланди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари билан АҚШ Президенти 1972 йил май ойида Москвада бўлиб ўтган учрашувлардан кейинги вақт ичида Совет—Америка муносабатларининг аҳволи тўғрисида фикрлашиб олганларидан сўнг умуман бу муносабатлар яхши ривожланганлигини уқтириб ўтдилар.

Бугунги музокаралар давомида 1972 йил май ойида имзоланган, Совет Иттифоқи билан Америка Қўшма Штатлари ўртасида ўзаро муносабатларнинг принципларини белгилаган қўшма ҳужжат асосида ҳамкорликнинг мумкин бўлган янги соҳаларини муҳокама қилиш давом эттирилди.

Музокараларда Совет томонидан: КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССРнинг АҚШдаги элчиси А. Ф. Добринин; Америка томонидан: АҚШ давлат секретари У. Рожерс, АҚШ Президентининг миллий хавфсизлик масалалари бўйича ёрдамчиси Г. Киссинжер қатнашдилар.

Музокаралар амалий руҳда ўтди.

Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ АҚШГА ВИЗИТИ

ВАШИНГТОНДА РАСМИЙ КУТИБ ОЛИШ

ВАШИНГТОН, 18 июнь. **(ТАСС махсус мухбирлари).** АҚШ Президенти Р. Никсоннинг таклифига биноан Америка Қўшма Штатларида расмий визит билан меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев бугун Вашингтонга келди.

Оқ уй олдида расмий кутиб олиш маросими ўтказилди. Пиёда аскарлар, учувчилар, денгизчилардан иборат фахрий қоровул саф тортди. Флагштокларда Совет Иттифоқи ва Америка Қўшма Штатларининг давлат байроқлари кўтарилди.

Кэмп-Дэвиддан парвоз қилган махсус вертолёт маҳаллий вақт билан соат 10 дан 30 минут ўтганида Оқ уй олдида ерга қўнди. АҚШ Президенти Ричард Никсон ва унинг рафиқаси Леонид Ильич Брежнев билан самимий кўришдилар.

Совет Иттифоқидан келган ҳурматли меҳмонни АҚШ давлат секретари У. Рожерс бошчилигидаги кутиб олиш комитетининг аъзолари табриклайдилар. Бу комитет составида штаблар бошлиқлари комитетининг раиси адмирал Т. Мурер, АҚШ давлат секретарининг ёрдамчиси У. Стессел, Вашингтон шаҳрининг мэри У. Вашингтон, дипломатик корпуснинг дуайени Никарагуанинг АҚШдаги элчиси Г. Севилья-Сакаса ва бошқа расмий кишилар бор.

Неча юзлаб вашингтонликлар Л. И. Брежневни кутиб олиш учун Оқ уй олдига келишди.

Л. И. Брежнев билан бирга унинг сафаридаги ҳамроҳлари КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР ташқи савдо министри Н. С. Патоличев, граждан авиацияси министри Б. П. Бугаев, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчилари Г. Э. Цуканов, А. М. Александров, ТАССнинг бош директори Л. М. Замятин, СССР Фанлар академияси АҚШ институтининг директори Г. А. Арбатов, СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси Г. М. Корниенко ҳам келишди.

Л. И. Брежневни кутиб олиш маросимида Совет Иттифоқининг АҚШдаги элчиси А. Ф. Добринин, СССРнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотидаги доимий вакили Я. А Малик, совет элчихонасининг ходимлари қатнашдилар.

Тантанали кутиб олиш маросимида Совет ва Америка журналистлари, бошқа мамлакатлар матбуоти вакилларининг катта бир группаси ҳозир бўлди.

Совет Иттифоқи ва АҚШнинг давлат гимнлари ижро этилди. КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг келиши шарафига тўплардан бир йўла 21 марта ўқ узиб салют берилди.

Л. И. Брежнев билан Р. Никсон фахрий қоровул сафи олдидан ўтадилар. Шундан кейин КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ва АҚШ Президенти минбарга қараб йўл оладилар.

АҚШ президенти Р. Никсон табрик нутқи сўзлади.

Р. НИКСОН НУТҚИ

Бош секретарь жаноблари!

Ҳурматли меҳмонларимиз!

Брежнев жаноблари, Қўшма Штатларга биринчи марта қилган визитингиз вақтида Сизни табриклаш каби ғоят юксак шарафга муяссар бўлдим. Биз бир йил муқаддам Москвада учрашган эдик ва ўша вақтда бир қанча битимларни тузган эдик. Бу битимлар икки буюк давлатимиз ўртасидаги муносабатларни тубдан ўзгартиб юборди.

Бу битимлар тузилганидан буён қилинган ишларнинг ҳаммаси, бир неча ой давомида визитга кўрилган тайёргарлик, бир-биримизга йўллаб турган мактубларимиз, шунингдек бошқа даражаларда ўтказилган учрашувлар — буларнинг ҳаммаси бу йил Вашингтонда олий даражада ўтказиладиган учрашувлар вақтида ўтган йил пойдевори яратиб берилган ишни давом эттириш билан чекланиб қолмаймиз, деб хулоса чиқаришимга имкон берди. Биз умумий мақсад йўлида — ҳар иккала ҳукуматларимиз ўртасидаги муносабатларни яхшилаш, халқларимизнинг — совет халқининг ва Америка халқининг яхши ҳаёт кечиришини таъминлаш мақсади йўлида ва аввало икки мамлакатимизгагина эмас, балки бутун дунёга тааллуқли мақсад — қуролланиш машаққатларидан халос бўлиш ва тинчлик структурасини вужудга келтириш мақсади йўлида ўтган йилдагидан ҳатто кўпроқ муваффақиятларга эришиш имкониятига эга бўламиз.

Бош секретарь жаноблари, телевидение камералари бизга қаратилганлигини кўриб турибсиз. Бунинг маъноси шуки, ҳозирги вақтда Америкадаги миллионларча кишилар ва Совет Иттифоқидаги миллионларча кишилар бизларни кўриб, нутқларимизни эшитиб турибдилар.

Мен сўзимга илова қилиб, совет халқи ва Америка халқигина эмас, бошқалар ҳам бизга назар солиб турибдилар, дейишим мумкин. Бутун дунё шу кунги учрашувимизни кузатиб турибди. Бунинг боиси шуки, жаҳондаги иккита энг қудратли давлат раҳбарлари биргаликда ишлай олсалар ва уларнинг ҳукуматлари биргаликда ишлай олсалар, бутун дунёда тинчликни таъминлашга бўлган умидлар беҳисоб ортиб боражагини жаҳон халқлари биладилар.

Ҳозирги вақтда жаҳон бизга, бўлажак учрашувларимизга умид боғламоқда. Бош секретарь жаноблари, биз шу ҳафтадаги учрашувларимиз давомида ана шу умидларни оқлашимизга аминман.

Биз Сизнинг мамлакатимизда яхши сафар қилишингизни истаймиз. Аммо биз аввало, ҳар иккала мамлакатимиз халқлари учун ва бутун дунё учун жуда катта аҳамиятга молик бўлган бу сафарни пировард натижада совет халқи ва Америка халқигина эмас, жаҳон халқлари ҳам ҳаммамиз рўёбга чиқаришга интилаётган мақсадга эришиш, икки мамлакатимиз ўртасида тинчлик ўрнатиш ва шу билан бирга ер куррасидаги барча халқларнинг тинчлиги ҳамда равнақини таъминлаш йўлидаги катта қадам деб биладилар, деб ҳисоблаймиз.

* * *

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев жавоб нутқи сўзлади.

Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚИ

Муҳтарам Президент жаноблари!

Муҳтарама Никсон хоним!

Хонимлар ва жаноблар!

Президент жаноблари, Сиз билан яна учрашаётганимдан хурсандман ва бизга — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг вакиллари шаънига айтилган самимий сўзларингиздан миннатдорман.

Мен Сизнинг мамлакатингизга биринчи бор визит билан келдим. Америка билан ва Америка халқи билан биринчи бор бевосита танишаётирман.

Биз Москвадан Вашингтонга олис йўл босиб келдик. Пойтахтларимиз ўртасидаги масофа салкам ўн минг километрга боради.

Лекин сиёсатда Эйнштейн назариясида кўзда тутилмаган ўзининг алоҳида нисбийлик тушунчалари амал қилади. Биз яхши ташкил этилган маршрут бўйлаб ҳаракат қиладиган замонавий самолётларда учиб юрганлигимиз учунгина эмас, шу билан бирга бизни мамлакатларимиз халқларининг мустаҳкам тинчлигини таъминлаш, планетамизда хавфсизликни мустаҳкамлашдан иборат катта мақсад бирлаштириб турганлиги учун ҳам мамлакатларимиз ўртасидаги масофа қисқариб бормоқда.

Бундан бир йил аввал биз Москвада бу йўлда биргаликда катта қадам қўйдик. Биринчи учрашувимизнинг якунлари мамлакатларимиз ўртасидаги тинчлик муносабатлари учун яхши, ишончли негизни вужудга келтирди.

Ўша вақтдаёқ, биз ана шу негизга таяниб олга силжиш лозимлиги хусусида бир хил фикрда эдик. Ўтган бир йил мобайнида шу маънода яхши замин қўйилди. Ҳозир биз Қўшма Штатларга қилаётган визитимизни ва Сиз билан ўтказадиган учрашувларимизни биргаликда бошлаган ишимизга янги ҳисса қўшишга иккала томон аҳд қилганлигининг ифодаси, деб биламиз. Мен ўзим ва мен билан бирга келган ўртоқлар бизнинг Сиз, Президент жаноблари билан, Американинг бошқа давлат арбоблари билан ўтказадиган музокараларимиз халқларимизнинг умидини оқлаши ва барча кишиларнинг тинч келажаги манфаатларига хизмат қилиши учун яхши меҳнат қилишга тайёрдирмиз.

* * *

Р. Никсон ва Л. И. Брежневнинг нутқлари зўр эътибор билан тингланди ва қарсаклар билан кутиб олинди.

Расмий маросим тамом бўлганидан кейин Л. И. Брежнев билан Р. Никсон Оқ уйга қараб йўл оладилар.

Оқ уй олдида расмий кутиб олиш маросими телевидение ва радио орқали батафсил кўрсатилди ва эшиттирилди.

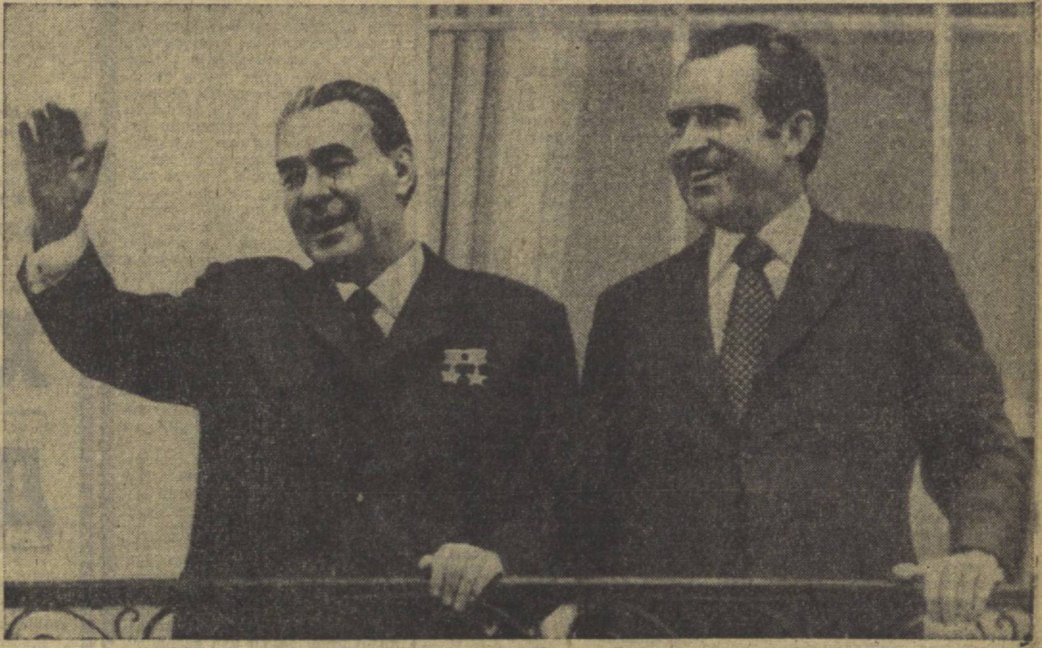

Вашингтонда олий мартабали совет меҳмонини расмий кутиб олиш пайти. Суратда: КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев ва АҚШ Президенти Р. Никсон Оқ уйнинг балконида.

В. Мусаэльян ва **В. Соболев** телефотоси (ТАСС махсус мухбирлари. «Известия»дан).

МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ВАШИНГТОН, 19 июнь. **(ТАСС мухбирлари).** КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг АҚШ Президенти Р. Никсон билан бошлаган музокараларининг биринчи куни тамом бўлганидан кейин матбуот конференцияси ўтказилди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг топширувига биноан совет вакили Л. М. Замятин қуйидаги баёнотни берди:

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев бугун Оқ уйда АҚШ Президенти Р. Никсон билан олиб борилган музокаралар ишчанлик вазиятида яхши бошланди, деган фикрни изҳор қилди. Москвада май ойида ўтказилган учрашувдан буён ўтган бир йил ичида Совет Иттифоқи билан Қўшма Штатлар ўртасидаги муносабатлар батафсил кўздан кечирилди. Қилинган ишларга умуман ижобий баҳо берилди, деб айтиш мумкин. Айни вақтда ҳар икки томон ҳамкорликни кучайтиришни, бу ҳамкорликни янги соҳаларда кенгайтиришни истаётганлиги қайд қилинди.

Бизнинг фикримизча, бамаслаҳат иш кўриладиган соҳани мустаҳкамлаш ва мустаҳкамлабгина қолмай, анча кенгайтириш учун ҳам имкониятлар бор.

Бу ерда, Вашингтонда бундан буён олиб бориладиган музокаралар ва якунловчи босқичда Калифорниянинг ғарбий соҳилидаги Санклементда олиб бориладиган музокаралар шунга бағишланади.

Л. И. Брежнев ҳар икки давлатимиз Москвадаги учрашув вақтида белгиланган йўлдан олға бораверадиган бўлса, бу Совет—Америка муносабатларини ривожлантиришда янги катта ва фойдали қадамларга олиб келиши мумкин, деб ҳисоблайди. Айни вақтда бу томонларнинг жаҳондаги умумий кескинликни юмшатишга интилаётганлигини ифода қилади.

Оқ уйнинг матбуот бўйича секретари Р. Зиглер Р. Никсон номидан гапириб, бундай деди: Президентнинг фикрича, бошланган музокаралар жуда яхши ўтди. Қўшма Штатлар ҳар иккала мамлакат ўртасидаги амалий муносабатларни янада ривожлантиришга катта аҳамият бермоқда. Президент ўтган йили Москвада Л. И. Брежнев билан учрашган вақтда бунга асос қўйилган эди.

Ҳар икки раҳбар ўтган йили олий даражада музокаралар олиб борилган вақтда ҳар иккала мамлакат имзолаган битимлар доирасида ҳамкорликни кенгайтириш соҳасида эришилган натижаларни қараб чиқди. Улар бу масалаларни муҳокама қилишни давом эттирадилар. Президент Қўшма Штатлар фан, техника, муҳитни муҳофаза қилиш, медицина ва космосни ўзлаштириш каби соҳаларда ҳамкорликни ривожлантиришда янги катта муваффақиятларни қўлга киритишга муқаррар ҳаракат қилаверади, деб яна таъкидлади.

Президент Никсон Қўшма Штатлар ва Совет Иттифоқи кейинги кунларда ўтказиладиган амалий музокаралар давомида кескинликдан ижобий мақсадлар сари олиб борадиган йўлдан тағин ҳам илгари силжий оладилар, ўзаро манфаатдорлик ва барча кишиларнинг бахт-саодати йўлида конкрет ютуқларга эриша оладилар, деб ҳисоблайди.

**В. ВАШЕДЧЕНКО,
Г. ШИШКИН.**

Л. И. БРЕЖНЕВ ШАРАФИГА

ВАШИНГТОН, 19 июнь. **(ТАСС махсус мухбирлари).** АҚШ президенти Ричард М. Никсон кеча Оқ уйда расмий визит билан Америка Қўшма Штатларида меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев шарафига зиёфат берди.

Зиёфатда Америка томонидан АҚШ вице-президенти С. Агню, АҚШ давлат секретари У. Рожерс, АҚШ президентининг миллий хавфсизлик масалалари билан шуғулланувчи ёрдамчиси Г. Киссинжер, АҚШ президентининг ёрдамчиси М. Лэйрд, молия министри Ж. Шульц, қишлоқ хўжалик министри Э. Батц, мудофаа министри қилиб тайинланган Ж. Шлезингер, АҚШ конгрессининг аъзолари М. Мэнсфилд, Х. Скотт, Ж. Форд, Т. О'нил, Р. Гриффин ва бошқалар, Оқ уйнинг ходимлари, савдо-саноат доиралари, Америка касаба союзларининг вакиллари ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Зиёфатда Совет томонидан СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР ташқи савдо министри Н. С. Патоличев, граждан авиацияси министри Б. П. Бугаев, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчилари Г. Э. Цуканов, А. М. Александров, ТАССнинг бош директори Л. М. Замятин, СССР Фанлар академияси АҚШ институтининг директори Г. А. Арбатов, СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси Г. М. Корниенко, Совет Иттифоқининг АҚШдаги элчиси А. Ф. Добринин ҳозир бўлдилар.

Зиёфатда АҚШ президенти Р. Никсон нутқ сўзлади.

Р. НИКСОН НУТҚИ

Бош секретарь жаноблари!

Совет делегациясининг аъзолари!

Ҳурматли меҳмонлар ва дўстлар!

Менга айтишдики, Украинада, ўтган йили Киевга борган вақтимизда бизни ажойиб меҳмондўстлик билан кутиб олган, бугунги ҳурматли меҳмонимиз ёшлик йилларини ўтказган Украинада, «қилинган ишни мақтайдиган бўлсанг, кечқурун мақта» деган бир мақол бор.

Мен жуда муҳим учрашув ҳафтасининг биринчи кунида, шунингдек Қўшма Штатлар билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатларда янги тарихий бурилишнинг бир йиллиги кунида баъзи фикрларни айтмоқ учун шу мақолга амал қилдим.

Бугунги музокараларимизнинг натижалари шу кунни мақташимиз учун ҳақиқатан ҳам имконият беради. Биз бир йилдан сал кўпроқ вақт илгари тамом бўлган музокараларни яна бошлаб юбордик. Аммо биз ҳар иккала халқимиз ва ҳар иккала мамлакатимиз ўртасидаги муносабатларни қайта қуришда қилинган анча катта ишларнинг янги негизида бу музокараларни яна бошлаб юбордик. Биз 1972 йил 29 майда Сиз билан биргаликда имзолаган ҳужжат (биз бу ҳужжатда муносабатларимизнинг асосий принциплари тўғрисида келишиб олган эдик), шунингдек стратегик қурол-яроғларни чеклаш тўғрисидаги битим биз учун муштарак йўналиш нуқтаси бўлди. Биз бундан бир йил муқаддам шу асосда амалий ва ўзаро фойдали муносабатларга олиб борадиган йўлга ўтдик.

Бу йўлга ўта олганлигимизнинг боиси шуки, биз асос қилиб олинадиган муайян фикрларни эътироф этдик. Биз, идеологиямиз ва социал системаларимиздаги тафовутларга қарамай, нормал муносабатларни ривожлантиришимиз мумкин эканлигини эътироф этдик. Биз ядро асрида тинчлик сиёсатидан кўра муҳимроқ нарса йўқ, деган фикрга қўшиламиз. Бизнинг зиммамизга уруш хавфини ва хусусан ядро уруши хавфини бартараф қилишга эришиш каби алоҳида масъулият юклanganлигини эътироф этдик. Шу сабабли биз стратегик қурол-яроғларни чеклашдан иборат буюк вазифани бажаришга киришдик. Биз катта ва кичик барча мамлакатларнинг ҳуқуқларини ҳеч сўзсиз ҳурмат қилиш ўз бурчимиз эканлигини ҳам тан олдик.

Биз шу бугунги музокараларимизда ана шу принципларни яна бир марта таъкидладик. Биз шу ҳафта ичида бошланган музокаралар ва тузилган битимлар натижасида муносабатларимизни анча яхшилаш учун асос яратдик.

Биз бугун кечқурун Сизни ва Сизнинг ҳамроҳларингизни қабул қилмоқдамиз ва шу ҳафта мобайнида илгари қўлга киритилган муваффақиятлар асосида бунёдкорлик ишини давом эттиришга қатъий қарор берганмиз.

Мен бундан бир йил муқаддам, Совет Иттифоқидан қайтиб келганимдан кейин АҚШ конгрессига ахборот берганимда биз ўзаро келишиб олган принципларни йўл картаси билан таққослаб кўрдим. Ҳар иккала мамлакатимиз ана шу йўл картасига садоқат билан амал қилганлари тақдирдагина у наф келтиради.

Бугун кечқурун ана шу картада кўрсатилган маршрут бўйича қилган саёҳатимиздан кейинги дастлабки ўн икки ойга назар солар эканмиз, мамнун бўлиш учун ҳамма асослар бор, деб ҳисоблайман. Москвада ўзимиз учун белгилаб олган ана шу йўлдан олға силжиб бориш учун ҳозир яна битта жуда яхши имкониятга эгамиз.

Америка биз биринчи куни қилган ва яхши самара берадиган иш бундан кейинги учрашув кунларида давом эттирилади, деб умид қилади.

(Давоми иккинчи бетда).

АНДИЖОН ДЕҲҚОНЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

ЛЕНИНСК (Андижон области), 19 июнь. (ЎзТАГ). Бугун Андижон область партия-совет активлари иштирокида қишлоқ хўжалик ходимлари кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашни Андижон область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. Раҳимов очди. Беш йилликнинг ҳал қилувчи йилида қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятлар қандай бажарилаётганлиги ва бу мажбуриятларни ҳеч сўзсиз бажариш соҳасидаги вазифалар ҳақида Андижон область ижроия комитети раиси П. Қаюмов ахборот берди.

Область деҳқонлари ва чорвадорлари беш йилликнинг учинчи, ҳал қилувчи йилида олти юз минг тонна пахта олиш, гўшт, сут, дон ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кескин равишда кўпайтириш юзасидан социалистик мусобақани авж олдирдилар.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади. У, 1972 йил якунлари бўйича социалистик мусобақа ғолиблари — Андижон областига ва Ленин районига СССР Министрлар Совети ҳамда ВЦСПСнинг Қизил байроқларини топширди.

Кенгаш иштирокчилари областнинг барча қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига мурожаатнома қабул қилиб, уларни ғўза ва бошқа экинлар парваришини кучайтиришга, жамоат чорва моллари қишловига тайёрланиш учун зарур чоралар кўришга чақирдилар.

Л. И. БРЕЖНЕВ ШАРАФИГА

(Боши биринчи бетда).

Ҳар икки халқимиз тинчликни истайди ва бизнинг зиммамизга бизнинг муносабатларимиз—иккита энг қудратли давлат ўртасидаги муносабатлар бутун дунёда тинчликни таъминлашга мустаҳкам қаратилишини таъминлашдан иборат алоҳида масъулият юкланган.

Бизнинг муваффақиятларимизнинг миқёси йиллар билангина эмас, балки ўн йиллар билан ва ҳатто авлодлар ҳаёти билан ўлчанади.

Американинг кўп президентлари ва чет элларнинг атоқли раҳбарлари кўп йиллар мобайнида шу хонада ўтказилган зиёфатда ҳозир бўлган эдилар ва бу ерда тинчлик манфаатларини кўзлаб биргаликда иш олиб борган эдилар. Аммо улардан биронтаси ҳам биз каби катта масъулиятни ўз зиммасига олмаганлигига ва биз каби жуда яхши имкониятларга эга бўлмаганлигига аминман.

Жаҳондаги иккита энг буюк миллат уруш бошланиш хавфини туғдирадиган районларда доим бир-бирига қарши тураверадими, ёки биз тинчлик манфаатларини кўзлаб биргаликда иш олиб борамизми? Жаҳон шу ҳафта ичида ана шу саволга берадиган жавобимиз қандай бўлишига эътибор бериб, шуни кузатиб турибди.

Бош секретарь жаноблари, менинг жавобим қандай бўлса, Сизнинг жавобингиз ҳам шундай эканлигини биламан. Барча мамлакатлардаги кишилар жаҳондаги иккита энг қудратли миллат сиёсий фалсафадаги тафовутларга қарамай, барча халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик йўлида биргаликда иш олиб боради, деб қилаётган умидларига муносиб иш кўрамиз.

Р. Никсон нутқининг охирида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев ва унинг ҳамроҳлари учун, совет ва америка халқларининг дўстлиги учун, икки мамлакат ўртасида ва барча халқлар ўртасида тинчлик учун қадаҳ кўтарди.

* * *

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев жавоб нутқи сўзлади.

Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚИ

Ҳурматли Президент жаноблари!

Ҳурматли Никсон хоним!

Хонимлар ва жаноблар!

Президент жаноблари, аввало, мамлакатингизга таклиф қилганлигингиз учун, бу ерда айтган эзгу сўзларингиз учун, Қўшма Штатлар диёрида меҳмондўстлик билан кутиб олаётганлигингиз учун Сизга миннатдорчилик изҳор этишга ижозат бергайсиз.

Шу фурсатдан фойдаланиб, Совет — Америка муносабатларини янада яхшилаш йўлида Сиз билан музокараларимизни давом эттириш имкониятига эга бўлишимдан ғоят мамнун эканлигимни айтиб ўтишни истайман. Ўтган йили май ойида Москвада ана шу муносабатларга асос қўйилган эди.

Менинг фикримча, Москвадаги учрашувимиздан кейинги давр СССР билан АҚШ ўртасидаги муносабатларни соғломлаштириш, бу муносабатларни бир йил муқаддам Сиз билан биз имзолаган ҳужжатда қайд қилинган тинч-тотув яшаш принципларига мувофиқ қайта қуриш учун биргаликда танлаб олган йўлимиз тўғри йўл эканлигини жуда яққол исбот қилди. Президент жаноблари, биз тўғри йўлда турибмиз, деб айтсам бу фикрга қўшиларсиз, деб ўйлайман, чунки бу йўл мамлакатларимиз халқларининг ва бутун инсониятнинг туб манфаатларига мос бўлиб тушади.

Москвада мамлакатларимиз ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг асослари белгилаб берилган эди. Буларни амалга ошириш соҳасида шу пайтгача қилинган ва қилинаётган ишлар катта аҳамиятга эгадир. Ҳаёт— энг яхши мураббийдир.

Ўтган йилнинг якунлари бундан буёнги ҳаракатимизнинг йўналишини кўрсатиб турибди. Бу якунлар ҳозирги учрашув давомида янги катта қадамлар қўйишга, Совет—Америка муносабатларини кўпроқ барқарор қилишга ва бу билан мамлакатларимизнинг тинчлик ҳамда халқаро кескинликни юмшатиш ишига қўшадиган ҳиссасини кўпайтиришга бизни илҳомлантиради.

Совет—Америка муносабатларини қайта қуриш енгил вазифа эмас, албатта. Бунда гап СССРда ва АҚШда турли ижтимоий системалар мавжуд эканлиги тўғрисидагина бормаётир. Бунда гап яна шу тўғрида бораётирки, «совуқ уруш» кайфиятларини, «совуқ уруш» халқаро сиёсатда, шунингдек кишилар онгида ҳам қолдирган сарқитларни бартараф қилиш талаб этилади.

Аммо инсониятнинг тараққиёти ижобий, амалий ғояларни талаб этади. Бинобарин, биз Совет—Америка муносабатларини ўзаро фойдали ривожлантириш йўлидан нечоғли сабот-матонат ва жадаллик билан олға бора-диган бўлсак, бундан мамлакатларимизнинг халқлари шу қадар кўпроқ наф кўришларига, бундай тараққиёт тарафдорларининг сони шу қадар кўп ортиб боришига аминман. Маълумки, ҳозирги кунда ҳам бундай тараққиёт тарафдорлари кўпчиликни ташкил этади. Шу сабабли биз Совет Иттифоқи билан Қўшма Штатлар ўртасидаги муносабатлар узоқ истиқболга мўлжалланган кенг кўламдаги муносабатлар бўлиши тарафдоримиз.

Биз АҚШ давлат арбоблари билан биргаликда Совет — Америка муносабатларининг шу тарзда ривожланишига янги кучли далда беришни астойдил истаб, бу ерга келдик. Бу — партиямизнинг XXIV съезди қабул қилган Тинчлик программамизга тамомила мувофиқдир.

Бу съезд ўз резолюциясида Совет Иттифоқининг Америка Қўшма Штатлари билан муносабатларни ривожлантиришга тайёр эканлигини жуда аниқ таъкидлаб ўтди ва бу нарса Совет ва Америка халқларининг манфаатларига ҳам, умумий тинчлик манфаатларига ҳам мос бўлиб тушади, деган фикрга асосланди.

Мен Совет Иттифоқининг ҳукмрон партияси бўлмиш партиямиз олий форумининг бу қарорида Совет давлатининг, бутун совет халқининг Америка Қўшма Штатлари билан муносабат масалаларида тутган чуқур принципиал позицияси ифода қилинганлигини америкалик шерикларимизнинг тўла-тўкис англаб олишларини истар эдим. Биз ўтказиб келаётган сиёсат худди шу нарса билан белгиланади.

Бугунги суҳбатимизда мен бутун халқимизнинг ўтган учрашувимиздаги қарорларни ёқлаб чиқаётганлиги тўғрисида президентга сўзлаб бердим. Президент жаноблари, халқлар янги учрашувимиздан кўп нарса кутмоқдалар. Менинг фикримча, халқларнинг ана шу умидларини оқлаш — бизнинг бурчимиздир. Биз Сиз билан бу ерда, Оқ уйда қилган биринчи суҳбатларимиз ҳар икки томон худди шунга интилаётганлигини, тасдиқлайди, деб ўйлайман. Шу муносабат билан ҳозирги учрашувимиз мамлакатларимиз ўртасидаги ўзаро фойдали ҳамкорликни янада мустаҳкамлашда ва умуман халқаро иқлимни яхшилашда муҳим роль ўйнайди, деб умид қилганлигимни ва ҳатто бунга амин эканлигимни айтиб ўтмоқчиман.

Яна бир масалага тўхталиб ўтмоқчиман. Совет — Америка муносабатларининг яхшилана бошланганлиги бутун дунёда кўп фикрлар баён қилинишига сабаб бўлганлиги ҳаммага маълум. Бу тўғридаги фикр ва мулоҳазаларнинг ғоят кўпчилиги бошқа мамлакатларнинг халқлари ва ҳукуматлари яна шу муносабатларнинг яхшиланишини табриклаётганлигини кўрсатади. Бу — табиий бир ҳол. Улар ана шу муносабатларнинг яхшиланиши умуман халқаро вазиятни соғломлаштирувчи ва далда берувчи омил деб, Совет Иттифоқи билан Қўшма Штатларнинг умумий тинчликни мустаҳкамлашга қўшган жуда катта ҳиссаси деб биладилар.

Воқеаларнинг ҳақиқий бориши билан, Совет — Америка муносабатлари тараққиётининг характери билан андаккина таниш бўлган ҳар бир киши бу муносабатларнинг яхшиланиши учинчи мамлакатларнинг манфаатларига асло зарар етказмаслигини аниқ-равшан билади.

СССР билан АҚШ ўртасидаги яхши муносабатларнинг ривожланиши халқаро ишларга катта таъсир ўтказади ва ҳозирнинг ўзидаёқ шундай катта таъсир ўтказмоқда, албатта. Аммо бу тамомила бошқача тарздаги таъсирдир. Бу таъсир тинчликни, хавфсизликни ва халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш ишига ёрдам беради. Биз, тинч муносабатларнинг янги биносини биргаликда куч-ғайрат сарфлаб қурар эканмиз, уни қалин деворлар билан ташқи дунёдан ажратиб қўйилган хилватхонага айлантиришни асло истамаймиз. Биз ана шу кенг бино кишиларнинг тинчлиги ва фароғатини қадрлаётган барча кишиларга очиқ бўлишини истаймиз.

Президент жаноблари, давлатларнинг ташқи сиёсатини амалга ошириш билан боғланган масалалар кўпинча енгил кўчмай, кўп меҳнат талаб этишини ҳозирги сиёсий ҳаёт практикаси кўрсатиб турибди. Аммо бизнинг фикр-ўйларимиз ва амалий ишларимиз олижаноб тинчлик мақсадларига эришишга қаратилар экан, бу нарса машаққатли бўлмай, балки куч ва ишонч бахш этади.

Музокараларимизнинг бошланиши — мен бунда уларнинг мазмунини ҳам, улар олиб борилаётган муҳитни ҳам назарда тутмоқдаман,—бу музокараларнинг натижалари самарали бўлади ва Совет — Америка муносабатларида янги марраны бошлаб беради, деб умид қилишга асос беради.

Америка Қўшма Штатлари Президенти Ричард Никсон ва Никсон хоним соғлиғи учун қадаҳ кўтаришга ижозат бергайсиз.

Америка ҳукуматининг бу ерда ҳозир бўлган аъзолари соғлиғи учун, Қўшма Штатларда халқлар ўртасидаги катта ва олижаноб тинчлик ишини қўллаб-қувватлаётган ҳамма кишиларнинг соғлиғи учун!

* * *

Р. Никсон ва Л. И. Брежневнинг нутқларини шу ерда ҳозир бўлган кишилар зўр эътибор билан тингладилар ва қарсаклар билан кутиб олдилар.

Зиёфатдан кейин фольклор ансамбли концерт қўйиб берди.

ТЕЛЕГРАММАЛАР АЙИРБОШЛАНДИ

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний Буюк Британия қироличаси Елизавета II га телеграмма юбориб, мамлакатнинг миллий байрами муносабати билан қироличага ва Британия халқига самимий саломларини йўллади ҳамда уларга бахт-саодат ва ишларида муваффақиятлар тилади.

Елизавета II ўзининг жавоб телеграммасида табрик ва яхши истаклар учун самимий миннатдорчилик билдирди ҳамда ўз номидан Н. В. Подгорнийга, совет халқига энг самимий, яхши истакларини изҳор этди. (ТАСС).

НАМАНГАН шойи ва костюмбоп газламалар комбинатида Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги шарафига оширилган мажбурият олиб, астойдил меҳнат қилаётган ишчилар сони кун сайин ортиб боряпти. Улардан бири йигирув цехининг илғор ишчиси Дилора Тошпўлатовадир. Айни кунларда у 1976 йил ҳисобига меҳнат қиляпти. Расмда Д. Тошпўлатова. Т. Скотарь ишлаган расм.

ДЎСТОНА УЧРАШУВ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари А. П. Кириленко ва КПСС Марказий Комитети секретари К. Ф. Катушев Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг вакили Ле Дик Тхони 18 июнда қабул қилдилар. У Парижда АҚШ президентининг ёрдамчиси Г. Киссинжер билан музокаралар олиб боргандан кейин Москвага келди.

Ле Дик Тхо суҳбат чоғида Г. Киссинжер билан олиб борган музокаралари тўғрисида ахборот берди. Бу музокаралар натижасида Вьетнамда урушни тўхтатиш ва тинчликни тиклаш тўғрисидаги битимнинг бажарилиши ҳақида қўшма ахборот имзоланди. Париж битими кучга кирган пайтдан бошлаб ўтган бутун давр мобайнида ВДР ҳукуматининг ва Жанубий Вьетнам Республикаси Муваққат революцион ҳукуматининг изчил позицияси битимнинг барча моддаларини доимо ҳурмат қилишдан ва сўзсиз бажаришдан ҳамда бу ҳужжатга бошқа томоннинг ҳам худди шундай ёндашувини талаб қилишдан иборат бўлди. Ҳолбуки бошқа томонлар битимнинг кўпгина асосий қоидаларини системали равишда бузиб келмоқдалар. Шунинг натижасида Жанубий Вьетнамда вазият ҳамон кескинлигича қолмоқда. Шунинг учун ҳам 13 июнда Парижда имзоланган қўшма ахборот битимни қатъиян бажариш учун, бу районда мустаҳкам тинчлик ўрнатиш учун, Жанубий Вьетнамнинг тинчлик, мустақиллик, демократия ва бетарафлик йўлидан ривожланиши учун кураш жараёнида эришилган катта муваффақиятдир.

Совет томони Вьетнамда вазият ривожининг ҳозирги даврида Париж битимини бу ҳужжатни имзолаган ҳамма томонлар аниқ, тўла ва сўзсиз бажариши — энг асосий проблемадир, деб билдирди. 13 июнда имзоланган қўшма ахборот натижасида мана шу йўлда муҳим қадам қўйилди. Қўшма ахборот Вьетнамда урушни тўхтатиш ва тинчликни тиклаш тўғрисидаги битимнинг асосий қоидаларини амалга оширишга кўмаклашмоғи лозим. Совет Иттифоқи Шимолий Вьетнамда социализм қурилиши ишига ва Жанубий Вьетнамнинг тинчлик, мустақиллик, демократия ва бетарафлик йўлидан ривожланишига, Вьетнамда тинчлик ва барқарорликни таъминлаш манфаатлари йўлида, Ҳинди-Хитой районида тинчлик манфаатлари йўлида қилаётган олижаноб ишларида вьетнам халқига бундан кейин ҳам ёрдам ва мадад бераверади, деб яна таъкидлаб ўтилди.

Қардошларча дўстлик ва ўртоқлик вазиятида ўтган суҳбатда КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг биринчи ўринбосари О. Б. Рахманин, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. П. Фирюбин, Вьетнам хусусидаги Париж музокараларида ВДР делегациясининг аъзоси Фан Хиен, ВДРнинг СССРдаги элчиси Во Тхук Донг, ЖВРнинг СССРдаги элчиси Данг Куанг Минь қатнашдилар. (ТАСС).

Партия ҳужжатлари алмаштирилмоқда

ҲАЯЖОНЛИ ДАҚИҚАЛАР

Москва район партия комитетида менга шу гапларни айтишди:

— Охунбобоев номли колхоз коммунистлари районда биринчи бўлиб янги партия билетини олишди. Бу бежиз эмас. Кўп янгиликлар шу ерда куртак ёзган, кўп ташаббуслар шу ерда туғилган. Уларни коммунистлар ҳаётга татбиқ этишган. Колхозда 167 коммунист бор. Улар янги партия билетини олгандан кейин маслаҳатлашиб, бу йил колхоз бўйича 1167 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 37 центнердан хирмон кўтаришга аҳд қилишди. Катта гап бу. Колхоз ҳеч қачон бундай юксак марранi эгалламаган.

Ҳар бир коммунист меҳнатда шахсий намуна кўрсатиш мажбуриятини олиб, кўтаринки руҳ билан ишлаяпти. Бу ишга партком секретари Мухтор Аҳмаджонов, колхоз раиси Абдулхай Солиев бош. Ҳар иккиси ҳам партия ҳужжатларини алмаштиришга тайёргарликда жон куйдириб ишлади, фидокорлик кўрсатди.

Мухтор Аҳмаджонов билан қишлоқ марказида учрашдик. У қирқдан ошган, ўрта бўй, қора қош, сочларига оқ оралаган, табиатан оғир-босиқ, камгап одам экан. Беш йилдирки, партком секретари.

Иккովлон пиёда сўқмоқдан кетдик. Аҳмаджонов қилинган ишлар ҳақида йўл-йўлакай гапириб берди:

— Партия ҳужжатларини алмаштиришга пухта тайёргарлик кўрдик. Бу муҳим масала коммунистларнинг умумий йиғилишида икки марта муҳокама қилинди. Колхоздаги 19 та бригада партия ташкилотида ҳам мазкур масалага бағишланган йиғилишлар бўлиб ўтди. Коммунистлар билан якка тартибда суҳбатлар ўтказилди. Суҳбат чоғида уларнинг ишчанлик қобилияти, маънавий қиёфаси ва бошқа фазилатларини яна ҳам пухтароқ билиб олдик. Ҳар бир коммунистнинг ҳисоб карточкасига аниқлик киритилди. Буларнинг ҳаммаси партия ҳужжатларини алмаштиришни кўнгилдагидек ўтказишга хизмат қилмоқда.

Сўқмоқ йўл бизни бепоён далага олиб борди. Бутун қишлоқ аҳли далага кўчиб чиқибди.

Партком секретари новча, оппоқ соқолли киши олдида тўхтади.

— Кекса коммунист Ёқубжон ота Сатторов, деб таништирди-да, у ҳақда илиқ гаплар айтди.

Ота эҳтирос билан гапирди:

— 35 йилдан буён партия сафидаман. Партия билетига гард юқтирмадим. Куни кеча янги партия билети олдим. Бу ҳаётимда унутилмас воқеа бўлиб қолади. Колхозда бригадир, раис, мироб бўлганман. Уч йил бўлди, пенсиядаман. Лекин колхоз ишидан четда қолаётганим йўқ. Маҳалла комитетининг аъзосиман.

Дала йўлига чиқиб олдик. Маҳаллий ўғит ортилган прицеплар ғизиллаб ўтиб кетди. «Ер — тирик жон. Уни ўғитга тўйдирмасангиз ориқлаб кетади, сиз кутган ҳосилни бермай қўяди, — деди секретарь, — шуни ҳисобга олиб, маҳаллий ўғит солишга зўр беряпмиз».

Катта пайкалда ишлаётган бир гуруҳ колхозчиларга яқинлашдик. Улар ўтоғ билан банд. Нарироқда тракторлар наъра тортиб, культивация қиляпти. Ҳамманинг димоғи чоғ. Яхши кайфият, зўр ғайрат, сабот-матонат билан ишламоқда. Бу ерда ҳам коммунистлар иш боши.

Олдимизга ўрта ёшли, бўйдор, юзлари офтобда қорайган киши келди. Абдулазиз Дадабоев шу киши экан. Райком секретари айтган гап ёдимга тушди. Колхозда Абдулазиз Дадабоев деган довруғли бригадир бор. Софдил, ҳалол киши. У партия билетини қабул қилиб оларкан, шу гапларни айтди: «Коммунист деган номни оқлашга ҳаракат қиламан. Бригадамиз бултур 36 центнерлик маррани эгаллади, бу йил ҳосилдорликни гектар бошига 45 центнерга етказамиз».

Партия билетини алмаштириш шунчаки, эски билетни олиб, янгисини бериб қўяқолишдан иборат эмас. Партия билети топширилаётган пайтда ҳар бир коммунист бир умрга татийдиган ҳаяжонли дақиқаларни бошидан кечирди. Янги билет кўтаринкилик вазиятини вужудга келтирди. Ҳар бир коммунистнинг масъулиятини оширди. Партия аъзоларини коммунист деган улуғ номнинг обрў-эътиборини янада ошириш учун курашга, меҳнат майдонида, турмушда кўпчиликка ибрат кўрсатишга даъват этмоқда.

Коммунист Козимиддин Нишонов бу фикрни тасдиқлади:

— Райком секретари янги билетни топшираётиб, мендан сўради: «Колхозингиз юксак мажбуриятни бажаришга қодирми?». Бу саволга шундай жавоб қилдим: Биз бунга қодирмиз. Бултур «Тошкент» навининг агротехникасида адашганмиз. Бу йил хатомизни тузатамиз. Янги навнинг «тили»ни билиб олдик. Ҳамма нарса кадрларга боғлиқ. Колхозимизда 16 та бригадани коммунистлар бошқаради. Барча бригада ўз юкини ўзи кўтаради. Биз, коммунистлар ҳар ишда олдинги сафда бўламиз.

Секретарь билан кўп бригадаларни айландик, кўп коммунистлар билан учрашдик. Ҳафизахон Отақулова, Эргаш Турсунов, Энахон Солиева, Ҳаким Абдураҳимов, Азим Раҳимов! Беш нафар коммунист — беш нафар пахтакор, ҳалол меҳнати билан эл-юрт таҳсинига сазовор бўлаётган замондошларимиз. Уларнинг дилларида ҳам бир олам эзгу-ният — ленинча ишлаш, ленинча яшаш ҳис-туйғулари бор.

А. ҚУРОНБОЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

19 июнда Тошкент область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум иштирокчилари областда комплекс социал-иқтисодий планлаштиришни янада ривожлантириш тўғрисида область партия комитетининг секретари Н. И. Малихин докладини муҳокама қилдилар.

Шунингдек кечки ишчи ва қишлоқ ёшлари мактабларининг аҳволи ва уларнинг ишини янада яхшилаш чоралари тўғрисида область партия комитетининг секретари Б. А. Абдураззоқовнинг доклади тингланди.

Пленумда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

«ҲАМЁН ДАРДИ»

Ана шу сарлавҳа остида босилган танқидий мақола («Совет Ўзбекистони», 1973 йил, 11 май) Янгиариқ район халқ контроли комитетида атрофлича муҳокама қилинган. Мақолада келтирилган фактлар текширишда тўғри бўлиб чиққан. Ҳақиқатан ҳам, Навоий номли колхоз фермасидаги ходимлар шахсий манфаатларини кўзлаб иш тутганлар. Ўз вазифасига масъулиятсизлик билан қарагани учун ферма мудири О. Қодировга виговор берилган. Фельдшер О. Матжумаев эса вазифасидан четлаштирилган. Бош ветеринария врачи Ю. Аниёзовга нисбатан ҳам маъмурий чора кўрилган.

Янгиариқ район қишлоқ хўжалик бошқармасидан юқоридаги мазмунда жавоб олинди.

ПАРТИЯ ВА

КПСС ўз фаолиятининг ҳамма босқичларида омма билан ишлашнинг форма ва методларини муттасил такомиллаштириб, бу алоқаларни Советлар ва меҳнаткашларнинг бошқа оммавий ташкилотлари орқали мустаҳкамлаб, ривожлантириб келди. КПСС совет жамияти сиёсий ташкилотининг олий формаси бўлиб, халқнинг чинакам сиёсий доҳийси сифатида Советлар ишининг фаолияти ривожланган социалистик жамиятнинг эҳтиёжларига жавоб бериши, уларнинг фаолияти мақсадга йўналтирилган планли характерга эга бўлиши учун ғамхўрлик қилмоқда.

* * *

В. И. Ленин Октябрь революциясининг ғалабасидан анча илгариёқ пролетариат диктатураси системасида партиянинг раҳбарлик ролини амалга оширишнинг тарихий ҳуқуқини асослаб берган эди. Доҳий партия билан меҳнаткашлар оммавий ташкилотларининг ўзаро алоқалари асосий принципларини ишлаб чиқди. Партия Советлар ишининг қайси масалалари билан шуғулланмасин, деб уқтирган эди В. И. Ленин, унинг бу масалаларга муносабати сиёсий характерга эга бўлади. Партия мана шу ленинча қоидаларга амал қилиб, меҳнаткашлар оммавий ташкилотлари билан ўзаро алоқаларининг асосий принципларини ишлаб чиқди.

Шу билан бирга партия раҳбарлик ролини амалга оширар экан, бунда партия комитетлари Советлар ўрнини босишини асло кўзда тутмайди. «Партия коллективларининг функцияларини давлат органлари бўлган Советларнинг функциялари билан ҳеч бир ҳолда аралаштириш керак эмас,—деб таъкидланган эди РКП(б) VIII съездининг резолюциясида. — Бундай аралаштириш ҳалокатли натижаларга олиб келган бўлур эди... Партия ўзининг қарорларини совет органлари орқали, Совет конституцияси доирасида ўтказиши керак. Партия Советларнинг фаолиятига раҳбарлик қилишга интилади, аммо уларнинг ўрнини босишга интилмайди».

Ленин васиятларига содиқ КПСС Советлар билан ўзаро муносабатларда ленинча принципларни изчил ва собит қадамлик билан амалга ошириб, ҳар қандай оппортунист ва фракциячиларга қарши муросасиз кураш олиб борди. КПСС, бир томондан, Советларнинг коммунистик авангарддан тўла мустақил бўлишига йўл қўйиб, партия улар фаолиятига аралашмаслиги керак, деган қарашларга қарши курашди. Иккинчи томондан эса, бунинг аксича, Советларга нисбатан маъмуриятчилик қилиш, уларга буйруқлар бериш керак, деган хато назария ва практикани рад этди.

СССРда ривожланган социалистик жамият тузилиши билан социал жараёнга онгли раҳбарлик қилиш ва бинобарин, марксчи-ленинчи партиянинг раҳбарлик ролини таъминлаш эҳтиёжи камайибгина қолмай, балки аксинча, тағин ҳам кучайди. КПСС коммунистик қурилишнинг барча жараёнларига раҳбарлик таъсирини кучайтирди.

Совет жамиятининг бутун ҳаётида партиянинг роли тобора ошиб бормоқда. Бу, биринчидан, шу билан изоҳланадики, партия сиёсий ва ташкилий раҳбарликни янада оширишни тақозо этувчи мураккаб вазифаларни ҳал этмоқда; иккинчидан, фан-техника революцияси шароитларида илмий асосланган сиёсатнинг, иқтисодий ва социал прогноз қилишнинг аҳамияти ортиб бормоқда; учинчидан, эндиликда партиянинг раҳбарлик роли ривожланган социалистик жамиятнинг афзалликларидан тобора кўпроқ фойдаланиш ва бу афзалликларни ҳар томонлама очиш, яхлит система сифатида жамиятни ривожлантиришга қаратилган; тўртинчидан, коммунистик қурилиш жаҳон социализм системаси мавжуд бўлган бир пайтда амалга оширилмоқда. Бу система интернационал жараён сифатида тобора халқаро аҳамият касб этмоқда; бешинчидан, коммунистик қурилишнинг янги-янги мураккаб ва комплекс вазифаларини илмий асосланган ҳолда ҳал этиш партиянинг назарий ишлари ижодкорлиги аҳамиятини янада оширади.

Партиянинг раҳбарлик ролини кучайтириш Советлар ва меҳнаткашларнинг бошқа оммавий ташкилотлари ролини камситиш ёки пасайтириш маъносини асло билдирмайди. Коммунизм мухолифлари партиянинг раҳбарлик роли ошишини Советлар фаолиятини камситиш билан боғлаб кўрсатишга зўр бериб интилмоқдалар. Аксинча, марксчи-ленинчи партиянинг социалистик жамиятдаги роли кучайиши айни бир пайтда Советларнинг аҳамияти ошишини ҳам билдиради. Чунки партия Советлар орқали оммага раҳбарлик қилади. Партиянинг раҳбарлик роли кучайиши ва Советларнинг роли ошиши — булар бир-бири билан боғланган ва бир-бирини тақозо этувчи жараён бўлиб, социалистик тузумнинг чуқур демократик характерини ифодалайди.

* * *

Совет Иттифоқи бўйича кўпдан-кўп буржуа «мутахассислари» партия раҳбарлиги ғоясининг ўзини бадном қилмоқчи бўладилар. Улар партиянинг давлат ташкилотлари билан ўзаро муносабатларини бузиб талқин этадилар. «Советшунослар» КПССнинг жамият ижтимоий-сиёсий ҳаётидаги фаолиятини «партия диктатураси» деб тасвирлашга уринадилар. Ҳолбуки, аллақачонларданоқ маълумки, партиянинг оммавий ташкилотларга нисбатан раҳбарлик ролининг «партия диктатураси» билан ҳеч қандай алоқаси йўқ. Буржуа маддоҳлари илгаригидек ҳозир ҳам совет сиёсий системаси демократик эмас деб исботлашни мақсад қилиб олганлар. Улар аввало меҳнаткашларни мамлакатни бошқаришга жалб этиш ҳақидаги ленинча ғояларни бузиб кўрсатишга интилиб, бу ғоялар амалга ошмайдиган нарса деб исботламоқчи бўладилар. Чунончи, буржуа «советшунослари» партия билан Советлар орасида ҳамиша келишмовчиликлар бор деб жар солишади. КПСС тарихи ва сиёсатини сохталаштирувчи машҳур маддоҳ Леонард Шапиро «партия билан давлат ўртасида кўп йилдан буён давом этиб келаётган конфликт бор» деб ёзади.

Бошқа буржуа «советшунослари»нинг асарларида ҳам мана шундай куракда турмайдиган сафсаталар тўлиб-тошиб ётибди. Улар Коммунистик партиянинг Советлар билан ўзаро алоқаси характери ва моҳиятини атайлаб бузиб кўрсатмоқчи бўладилар. Коммунистик партияларга отилган туҳмат тошларида хилма-хил ревизионистик қарашлар ҳам мавжуд. Чунончи, ўнг ревизионистлар партиянинг социалистик давлатдаги авангардлик мавқеи партиянинг жамият устидан ҳукмронлигини билдиради, Советларнинг ҳуқуқини камситади, демократияни ривожлантиришга тўсқинлик қилади, деб аюҳаннос солишади.

Марксчи-ленинчи партия жамиятга ҳукмронлик қилмайди, балки чинакам демократик методлар билан, тўғри ички ва ташқи сиёсат юргизиш билан, коммунистларнинг халқ манфаатлари учун фидокорона кураши билан оммани ўз томонига жалб этади. Коммунистик партия ишчилар синфининг авангарди бўлганлиги учун ҳам барча меҳнаткашларнинг социализм ва коммунизм ғалабаси учун курашига раҳбарлик қилувчи ишчилар синфига бошчилик қилиш ҳуқуқига қонуний равишда эга бўлди. Социализм даврида коммунистлар партияси каби ўз сиёсатида меҳнаткашлар манфаатини, барча синфлар ва социал гуруҳлар манфаатини, ҳамма миллатлар ва элатлар манфаатини, барча авлодлар манфаатини бу қадар тўла ва изчил ифодаловчи бошқа сиёсий куч йўқ.

Ленин Советларни халқ оммаси ва унинг иродасининг тўғридан-тўғри ва бевосита органидир, Советлар давлатимизнинг сиёсий асосини ташкил этади, деб таъкидлаган эди. Советлар социалистик жамият демократизмининг энг тўлиқ мужассамидир. СССРда ҳозир 50 мингдан кўпроқ Советлар бор. Худди шу Советлар аввало давлат ҳокимиятининг органи бўлиб, ўзларининг кўп сонли активлари билан биргаликда давлат ишларини бошқарадилар, жамиятнинг бутун сиёсий ташкилотида, партия XXIV съезди қарорларини амалга оширишда муҳим ўрин тутадилар.

Советларда икки миллиондан зиёд депутатлар бор. 1971 йил июнь ойида бўлиб ўтган сайлов якунларидан баъзи бир маълумотларни келтириб ўтмоқчимиз. Депутатларнинг 44.5 процентини КПСС аъзолари ва партия аъзолигига кандидатлар ташкил этади. Депутатларнинг 14.8 проценти комсомоллардир. Депутатлар орасида ишчилар 36.5 процентни, колхозчилар 28.8 процентни ташкил этади. Ҳар бир сайловда маҳаллий Совет депутатларининг тахминан ярми янгиланади.

Шу йил 17 июнда мамлакатимиздаги барча иттифоқчи республикаларда маҳаллий Советларга сайловлар зўр уюшқоқлик билан ўтди.

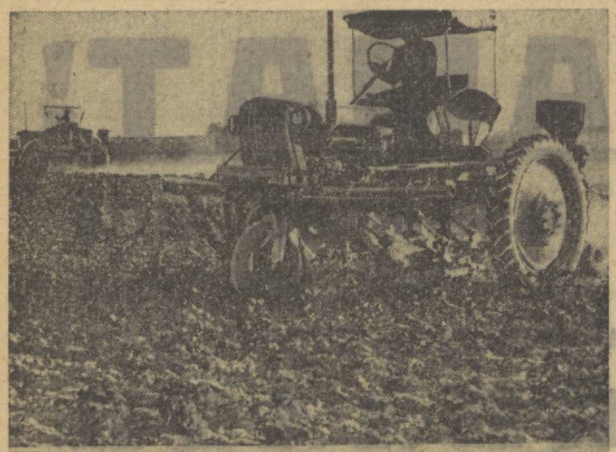

Пахтакор районидаги Кичанов номли совхоз пахтакорлари 4600 гектар майдонда деҳқончилик қилиб, ҳар гектаридан 26 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилишган. Совхоз миришкорлари ваъдага вафо қилиш учун ғўза парваришида ҳар бир агротехник тадбирни ўз вақтида ва маромида ўтказишга алоҳида эътибор бермоқдалар. Ғўза парвариши механизатор Аҳмаджон Валиев бошлиқ бригадада айниқса яхши ташкил этилган. Суратларда: (юқорида) ғўза қатор ораларига учинчи ишлов берилялти. Пастда эса Аҳмаджон Валиев ўғли, ёш механизатор Бахтиёр Валиевга культивацияни сифатли ўтказиш ҳақида маслаҳат бермоқда.

Ф. Лутфуллаев фотолари.

ИШЧИЛАР ОРОМГОҲИ

Ангрен-кончилар, энергетиклар, бинокорлар шаҳри. Шаҳар жамоатчилиги меҳнаткашларининг дам олишини кўнгилли уюштириш тадбирларини кўриб, яхши натижаларга эришмоқда. Қурама тоғи ён бағрида шаҳар корхоналари ихтиёридаги кўплаб оромгоҳлар бор.

Улардан бирида шахтёрлар дам олишади. Кўмир кони ишчиларининг ана шу тунги санаторийсида ҳар ойда 30 киши касаба союз йўли билан ҳордиқ чиқаради ва зарур бўлса даволанади. Ангрен ГРЭСи ва «Узбекшахтострой» трестининг энг илғор ишчилари учун ҳам профилакторийлар қуриб берилган. Шаҳардаги керамика комбинати маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари ташаббуси билан соя-салқин жойда-тоғнинг ёнгинасида юз ўринли дам олиш даргоҳи қурилиши ҳам бошлаб юборилди.

М. ҚУДРАТОВА.

Спорт. Спорт. Спорт.

ОҒИР АТЛЕТИКА

Мадрид шаҳридаги спорт саройида ўтаётган оғир атлетикачилар мусобақаларида мамлакатимиз вакиллари яхши натижалар кўрсатмоқдалар. Европа чемпионлиги учун курашчиларнинг биринчи оғир вазнлилари учрашувида совет спортчиси П. Первушин катта ғалабани қўлга киритди. У даст кўтаришда 177,5 килограмм ва силтаб кўтаришда 223,5 килограммлик маррани эгаллади. Шу тариқа у икки курашда жаҳоннинг янги рекордини (400 килограмм) ўрнатди ва Европа чемпиони бўлди. Кейинги ўринлар Х. Лош (ГДР) ва Д. Вестал (ГФР)га тегди.

Ярим оғир вазнлилар мусобақасида СССР спортчиси Давид Ригерт 3 олтин медаль олди, 2 жаҳон рекорди ўрнатди, қимматли 12 очкони қўлга киритди. Иккинчи ва учинчи ўринларни болгариялик А. Николов билан А. Шоповлар эгаллашди.

ФУТБОЛ

Физкультура коллективлари ўртасида Узбекистон ССР кубогини қўлга киритиш учун мусобақалар қизғин давом этмоқда. Дастлабки босқич учрашуварида салкам икки ярим минг команда иштирок қилди. Шундан ғолиб командалар сараланиб чиқди. 11 август куни республика кубоги қайси коллективга тегиши маълум бўлади. 8 сентябрда эса мазкур совриндор команда физкультура коллективлари учун таъсис қилинган Бутуниттифоқ кубоги мусобақаларига киришади. Бундай мусобақа 1940 йилдан буён давом этиб келмоқда. 1962 йили Тошкентнинг «Сокол» командаси футболчилари Е. Валицкий ва Й. Ҳакимовлар раҳбарлигида Бутуниттифоқ совринини қўлга киритган эдилар.

БАСКЕТБОЛ

Узбекистон XVI спартакиадаси мусобақалари давом этмоқда. Тошкентдаги «Ёшлик» аренасида баскетболчи хотин-қизлар командаларининг саралаш ўйинлари охирлади. Тошкентнинг «Меҳнат» ва Термизнинг «Буревестник» командалари учрашуви 78:44 ҳисобида тугади. Шу тариқа «Меҳнат» баскетболчилари финалга чиқди.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚЛАРИ ВА МАҚОЛАЛАРИ ИТАЛЬЯН ТИЛИДА ТЎПЛАМ ҚИЛИБ ЧИҚАРИЛДИ

РИМ, 18 июнь, (ТАСС). Милалдаги прогрессив «Тети» нашриёти КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев нутқлари ва мақолалари тўпламини «СССРнинг ички сиёсати ва халқаро муносабатлари тўғрисида» деган ном билан итальян тилида нашр этди.

Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ АҚШГА ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДА МЕКСИКА ПРЕЗИДЕНТИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

МЕХИКО, 18 июнь. (ТАСС). Мексика президенти Луис Эчеверрия ТАСС мухбирига бундай деди: КПСС Марказий Комитети Бош секретари Леонид Брежневнинг АҚШга визити, унинг президент Р. Никсон билан музокаралари, ҳеч шубҳасиз, халқаро кескинликни янада камайтириш ишига ижобий ҳисса қўшади, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Мексика бу музокараларни табриклайди, чунки бу музокаралар жаҳонда барқарорликни таъминлайдиган конкрет битимлар тузилишига сабаб бўлади. Жумладан, стратегик қурол-яроғларни, ядро қуроли ишлаб чиқаришни чеклаш проблемалари ва бутун инсониятнинг ҳаётий манфаатларига алоқадор бошқа масалалар юзасидан битимларнинг тузилиши жуда муҳимдир, деди президент.

Луис Эчеверрия ўзининг яқинда СССРга қилган визитига тўхталиб. Москва музокараларининг натижаларидан ғоят мамнун эканлигини билдирди, Совет Иттифоқи раҳбарлари билан суҳбат ғоят самимий вазиятда ўтганлигини таъкидлади. «Биз СССРга боришни жуда ҳам истар эдик. Биз СССРга бориб келдик ва олий даражадаги музокараларимизнинг натижалари ижобий бўлди, деб ҳисоблаймиз», — деди у.

БУТУН ДУНЁНИНГ ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг АҚШга визити бутун дунё матбуотининг диққат марказида турибди. Газеталар, информация агентликлари, радио, телевидение мўътабар совет меҳмонининг президент Р. Никсон билан қиладиган суҳбатлари, хавфсизликни мустаҳкамлаш ва кескинликни янада камайтириш учун жуда катта аҳамиятга эга бўлади, деб айтмоқдалар.

Болгария газеталари визит тўғрисида «Тинчлик тарихий сафари», «Умумий тинчлик ва хавфсизлик йўлида», «Визитга ғоят қизиқиб қарамоқдалар», «Жуда катта аҳамиятга эга бўлган визит» деган сарлавҳалар остида хабар бермоқдалар.

«Работническо дело» газетаси КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг АҚШга визити Совет Иттифоқи билан АҚШ ўртасидаги муносабатларни нормаллаштириш ва ривожлантириш жараёнида янги, ғоят муҳим момент бўлади ва бутун халқаро вазиятга хайрли таъсир кўрсатади, деб таъкидлайди». Ҳар иккала давлат ўртасида тинч-тотув яшаш принциплари негизида муносабатларнинг нормаллашуви ва ривожланишига аввало жаҳонда Совет Иттифоқи билан социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг таъсири тобора кучайганлиги туфайли эришилди. Совет Иттифоқи ва социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари КПСС XXIV съезди қабул қилган Тинчлик программаси руҳида тинчликни мустаҳкам сиёсатини олиб бормоқдалар», — деб ёзади БКП Марказий Комитетининг органи.

Польшадаги «Трибуна люду» газетаси «КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг АҚШга қилган визитига ҳамма жойда 1973 йилнинг асосий воқеаси, деб ва КПСС XXIV съезди қабул қилган Тинчлик программасини амалга ошириш жараёнининг ғоят муҳим қисми деб баҳо берилмоқда», — деб таъкидлайди.

Совет Иттифоқининг ва бутун социалистик ҳамдўстликнинг тарихий хизмати шундаки, деб ёзади газета, улар актив ва мунтазам иш олиб бормоқдалар. Шу иш таъсирида реализм Ғарбда, шу жумладан АҚШда ҳам ўзига йўл очиб олди. Газета тинч-тотув яшаш принциплари асосида Совет — Америка муносабатлари ва Шарқ билан Ғарб ўртасидаги муносабатлар жаҳонда икки ижтимоий-давлат системасининг бир-бирига қарама-қарши эканлигига синфий ёндашишни ўзгартирмади ва улар ўртасида мавжуд мафкуравий кураш бўшашганлигини билдирмайди, деб таъкидлайди.

Бизнинг партиямиз, деб таъкидлайди ПБИП Марказий Комитетининг органи, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг АҚШга визитидан ўз олдига қўйган мақсадларига тўла равишда қўшилади. Бу визитни бутун инсониятнинг тинч истиқболини таъминлаш йўлида қўйилган жуда катта муҳим қадам, деб ҳисоблайди.

Венгриянинг «Мадьяр немзет» газетаси Л. И. Брежневнинг АҚШга қилган визитини «Тарихий сафар» деб атайди ва бу визит ҳаммамизнинг манфаатларимизга, мустаҳкам тинчликни таъминлаш манфаатларига жавоб беради, деб таъкидлайди.

Ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг АҚШга визити, дейилади Чехословакия радиосининг обзорида, Фақат икки мамлакат ўртасидаги муносабатлар учунгина аҳамиятли бўлиб қолмайди. Бу визит Совет Иттифоқи ташқи сиёсий йўли жуда катта муваффақият қозонганлигини, халқаро миқёсда унинг катта обрў-эътиборга эга эканлигини кўрсатувчи далил, унинг кучқудрати ўсганлигини кўрсатувчи далилдир.

Америкадаги матбуот саҳифалари Л. И. Брежневнинг визити ва бўлажак Совет — Америка музокаралари тўғрисидаги информацион материаллар ва обзорлар билан тўлиб чиққан. «Вашингтон пост» газетаси ҳар иккала мамлакат раҳбарларининг учрашуви Совет — Америка муносабатларини нормаллаштириш йўлида янада прогрессга олиб боради, деб ишонч билдиради. Икки буюк давлат ўртасидаги муносабатларни нормаллаштиришдан кўра муҳимроқ бирон ишни тасаввур қилиш қийин, деб таъкидлайди газета.

Франциянинг «Круа» газетаси бўлажак музокараларда» кейинги йилларда кескинликни камайтириш негизида эришилган муваффақиятларни конкретлаштириш» тўғрисида сўз борса керак, деган фикрни билдиради. Шу билан бирга узоқ муддатга мўлжалланган иқтисодий ҳамкорлик масалалари муҳокама қилинади. Бу эса ҳар иккала мамлакат ўртасида келажакда яхши муносабатлар учун гаров бўлиб хизмат қила олади, деб уқтириб ўтади «Круа» газетаси.

Японидаги асосий газеталар КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг АҚШга қилган визитига бағишлаб бош мақолалар эълон қилди. Бу визит, деб ёзади «Асахи» газетаси, Совет Иттифоқи мунтазам равишда ўтказиб келаётган тинч-тотув яшаш сиёсатининг чўққиси бўлади, деб ёзади. Л. И. Брежневнинг АҚШга қилган ҳозирги сафари ҳар иккала мамлакат ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликда мумкин қадар кўпроқ тараққиётга эришишни ва шу билан бутун дунёда хавфсизликни таъминлашга мустаҳкам барқарорликка эришишни ўз олдига мақсад қилиб қўйди, деб таъкидлайди газета.

Деҳлидаги «Пэтриот» газетаси СССР билан АҚШ ўртасида муносабатларнинг нормаллашуви ва улар ўртасидаги ҳамкорликнинг авж олиши ривожланаётган давлатлар учун катта аҳамиятга эга, деб таъкидлайди. Халқаро муносабатларда барқарорлик вазиятининг яратилиши ривожланаётган давлатларга вайронгарчилик келтирувчи халқаро низолар бўлишидан хавотирланмаган ҳолда ўз планларини амалга ошириш имкониятини беради, деб уқтириб ўтади газета.

Бангладеш Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари Т. М. Фарҳод бундай деди: КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг АҚШга қилган визити жаҳондаги барча тинчликсевар кишилар учун қувончли хабардир. Бизнинг партиямиз ва халқимиз бу визитни табриклайди. Бу визит кейинги вақтларда жаҳонда юз берган тинчлик ва озодлик манфаатлари йўлидаги ўзгаришларнинг нишонасидир. Биз ишонамизки, Л. И. Брежневнинг визити инсониятнинг гуллаб-яшнаши, урушсиз ва эксплуатациясиз дунё барпо этиш йўлида бундан кейинги кураш учун жаҳондаги тинчлик кучларини мустаҳкамлайди». (ТАСС).

«СКАЙЛЭБ» ПАРВОЗИ

НЬЮ-ЙОРК. 18 июнь. (ТАСС). Орбитал «Скайлэб» станциясидаги Америка космонавтлари якшанба куни станция орбитасини тўғрилаб олдилар. Космонавтлар Ч. Конрад ва Ж. Кервин илмий приборлар ёрдамида кун бўйи Қуёшни, космонавт П. Вейц эса юлдузларни кузатиб турди. П. Вейц шунингдек айланма ўриндиқда машқлар ўтказди. Шундан кейин космонавтлар Ер билан телевидение орқали алоқа боғладилар.

Шу куни экипаж аъзолари президент Никсон билан радио телефон орқали икки минут сўзлашдилар.

Парвознинг медицина раҳбарларидан бири космонавтлар «сиҳат-саломат ва ғайратга тўлиб-тошган» деб хабар берди.

Олдиндан белгилаб қўйилганига мувофиқ космонавтлар тушган «Аполлон» космик кемаси 22 июнда Тинч океанга қўниши керак.

Индира Ганди Канадада

ОТТАВА, 18 июнь. (ТАСС). Ҳиндистон бош министри Индира Ганди бош министр П. Трюдонинг таклифига биноан якшанба куни 8 кунлик визит билан Канадага келди.

Индира Ганди бир қанча халқаро проблемалар тўғрисида, жумладан Шарқи-Жанубий Осиёдаги аҳвол тўғрисида Канаданинг расмий кишилари билан музокаралар олиб боради, шунингдек ҳар иккала мамлакат ўртасида сиёсий, савдо-иқтисодий ва илмий-техникавий муносабатларни ривожлантириш масалаларини қараб чиқади.

ТУРКИЯ ҚАМОҚХОНАЛАРИ МАҲБУСЛАРГА ТЎЛИБ КЕТДИ

АНҚАРА, 18 июнь. (ТАСС). «Хурриёт» газетаси «ҳамма қамоқхоналар маҳбусларга тўлиб-тошиб кетди» сарлавҳали мақоласида қуйидагиларни хабар қилади: Ҳозир Туркияда қамоққа олиниб, ҳукм қилинган 64 минг кишига жой етишмай қолди. Мамлакатнинг турли вилоятларидаги 650 та қамоқхонада ва дастлабки қамаш жойларида нормада кўзда тутилганидан икки-уч баравар кўп маҳбус сақланмоқда. Анқара, Истамбул, Измир ва Синоп қамоқхоналарида ҳар бир койкада иккитадан одам ётибди, деб ёзади газета.

«Ҳуррийт» газетасининг ёзишича, аҳолининг сонига нисбатан қамоққа олиб, ҳукм қилинганлар сони жиҳатидан Туркия Европада биринчи ўринда турибди.

ҲАМКОРЛИК КЕНГАЙИБ БОРМОҚДА

УЛАН-БАТОР. Халқ Монголиясининг экономика, маданият, фан ва техника соҳасида Совет Иттифоқи билан ва бошқа қардош социалистик мамлакатлар билан ҳамкорлиги йил сайин кенгайиб бормоқда.

Бундай ҳамкорлик миллий экономикани ривожлантиришга ва республикада социализм қуриш ишига самарали таъсир кўрсатмоқда. Монголия Халқ Республикаси Узаро Иқтисодий Ердам Кенгашига аъзо бўлиб кирганидан буён ўтган давр ичида мамлакатда социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг кўмаги ва молиявий ёрдами билан кончилик, ёқилғи-энергетика, металл ишлаш ва енгил саноатнинг 200 дан ортиқ корхонаси барпо этилди. Узаро Иқтисодий Ердам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар бу корхоналарни энг янги техника билан таъминламоқдалар, ишлаб чиқариш самарадорлигини кўпайтириш ва меҳнат унумдорлигини ошириш тадбирларини ишлаб чиқишга ёрдам бермоқдалар.

(ТАСС).

ФИНЛЯНДИЯ—СОВЕТ ДЎСТЛИГИ БАЙРАМИ

КОУВОЛА, 18 июнь. ТАСС мухбири **Н. Радина** хабар беради: Финляндия — Совет дўстлиги байрами охирида Финлядиянинг шу шаҳридаги майдонда оммавий намойиш бўлиб ўтди. Финляндия демократик хотин-қизлар Иттифоқи уюштирган байрамнинг иштирокчилари «Тинчлик, дўстлик, ҳамкорлик», «Европада хавфсизлик учун», «Финляндия — Совет шартномасининг 25 йиллигини табриклаймиз» деган шиорлар ёзилган транспарантларни кўтариб чиқдилар. Намойишда Коувола шаҳрининг аҳолиси, мамлакатнинг кўп районларидан келган Финляндия демократик хотин-қизлар иттифоқ намояндалари, шунингдек совет хотин-қизлари делегацияси қатнашди. Бу ерда Финляндия Коммунистик партиясининг раиси Арне Сааринен, парламент депутатлари, мамлакатнинг жамоат арбоблари, Дания ва Швеция демократик хотин-қизлар ташкилотларининг намояндалари ҳозир бўлдилар.

Совет делегациясининг раҳбари совэт хотин-қизлар комитетининг аъзоси А. В. Александрова байрам намойишида сўзга чиқиб, дўстлик ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида Совет — Финляндия шартномаси ҳар иккала мамлакат ўртасидаги ўзаро муносабатлар тарихида янги саҳифа очганлигини айтди. Бу шартнома мамлакатларимиз ўртасида дўстона муносабатлар учун, кенг ва самарали ҳамкорлик учун пойдевор қурди. СССР ва Финляндия хотин-қизлари ер юзида тинчликни ҳимоя қилиш йўлида жуда катта иш қилаётганликларини таъкидлаб, кузда Москвада очиладиган тинчликсевар кучлар жаҳон конгрессининг минбарида жаҳондаги хотин-қизларнинг тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш ҳақидаги овози яна жаранглаб эшитилади, деб ишонч билдирди.

Финляндия демократик хотин-қизлар Иттифоқининг раиси, парламент депутати Ана-Лииса Тиексо бундай деди: «Бизнинг мамлакатимизга келганда Финляндия билан СССР ўртасида тузилган шартноманинг таъсирини ижтимоий ва иқтисодий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида кўриш мумкин. Бу шартнома биз учун тинчлик ва хавфсизликни билдиради, ички сиёсий ривожланишимиз демократик йўлдан бориши учун имконият яратиб беради».

А. Л. Тиексо Финляндияни Европа иқтисодий ҳамжамиятига жалб этиш йўлидаги уринишлар Финляндия билан Совет Иттифоқи ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида тузилган шартномага хилоф эканлигини уқтириб ўтди. Биз мамлакатимизни умумий бозор таъсирига тортишга қарши норозилик билдирамиз, чунки бунинг натижасида бутун иқтисодий ҳаётимиз йирик Ғарбий Европа монополияларига қарам бўлиб қолиши мумкин.

Совет хотин-қизлари делегацияси шу куни 1918 йилда ҳалок бўлган қизил гвардиячилар ёдгорлигига гулдасталар қўйди. Коувола шаҳри аҳолиси, мамлакат хотин-қизлар ва бошқа жамоат ташкилотларининг намояндалари ҳам делегация билан бирга шу ерга келдилар.

СОВЕТЛАР

Умуман 1936 йилдан буён Советларда бошқариш мактабини 20 миллиондан зиёд киши ўтади. Шунинг ўзи ҳам совет халқ ҳокимиятчилигининг энг ёрқин кўринишлари ифодасидир. Барча Советларнинг ишида 25 миллиондан зиёд активистлар қатнашмоқда. Доимий жамоатчи активларнинг мавжудлиги, сайловчилар оммасининг депутатлар билан мунтазам учрашиб туриши, депутатларнинг сайловчилар олдидаги ҳисоботи — буларнинг ҳаммаси совет демократиясининг самарали, доимий ҳаракатдаги факторлари ҳисобланади.

* * *

Партия халқ ҳокимияти органлари ролини ошириш, улар умумдавлат манфаатларини, сайловчиларнинг иродаси ва талабларини амалга оширищдан иборат муҳим ва масъулиятли функцияларини тўла-тўкис бажара олишлари учун ҳамма чораларни кўрмоқда.

Халқ ҳокимияти органлари ролини ошириш мақсадида район ва шаҳар, қишлоқ ва посёлка Советларининг ҳуқуқлари, шу жумладан уларнинг ўз компетенциялари доирасида корхона ва хўжалик ташкилотлари ишини координациялаш соҳасидаги ҳуқуқлари кенгайтирилди. КПСС Марказий Комитети Советларнинг барча звенолари фаолиятига жиддий эътибор бермоқда. Партиянинг бу йўли Марказий Комитетнинг меҳнаткашлар депутатлари Советлари ишини яхшилаш тўғрисидаги қарорларида ўзининг ёрқин ифодасини топди. Шаҳар ва район партия комитетлари Советлар ва уларнинг ижроия комитетлари ишига чуқур ёндашадиган, кўпроқ ёрдам берадиган бўлиб қолдилар.

Партия комитетлари Советларнинг иш услуби ва методларини янада такомиллаштириш, уларни кадрлар билан мустаҳкамлаш, социалистик демократия принципларига қатъий риоя этиш асосида Советларнинг ташкилий-оммавий ишларини кучайтиришга катта эътибор бермоқдалар. Бу ишнинг асосий йўналишлари ўртоқ Л. И. Брежневнинг «СССРнинг 50 йиллиги тўғрисида»ги докладида қуйидагича белгилаб берилди: «Бу йўл — бошқарувда оммани янада активроқ қатнаштиришдан, ижтимоий ҳаётга раҳбарлик қилишда Советларнинг ўз хилма-хил вазифаларини тобора тўлиқ амалга оширишларидан; ижроия органларининг ваколатли органларга ҳисобот бериб туриш принципини янада изчиллик билан турмушга тадбиқ этишдан; социалистик қонунчиликни янада мустаҳкамлашдан; халқ контроли фаолиятини яхшилашдан иборат».

Кейинги йилларда республикалар Олий Советларининг, маҳаллий Советларнинг ҳам иқтисодий функцияларини ошириш, экономикага раҳбарлик қилишда уларнинг фаолиятини кенгайтириш тенденцияси намоён бўлди. Олий Советларнинг сессияларида хўжалик қурилишининг амалий масалалари тез-тез муҳокама қилинадиган бўлиб қолди. Маҳаллий Советларнинг қарамоғига кўпгина корхона ва муассасалар, шу жумладан маиший хизмат корхоналари ва муассасалари бериб қўйилди. Маҳаллий Советлар кенг халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришга, уй-жой қурилиши планларининг ўз вақтида бажарилишига катта эътибор бермоқдалар. Маҳаллий Советларнинг фаолият доираси ниҳоятда кенг. Транспорт иши ва уй-жой фондининг сақланиши, савдо ва умумий овқатланиш, маиший ва медицина хизмати ҳамиша уларнинг диққат-эътиборида турибди.

Кейинги йилларда Советлар ишининг демократик принциплари мустаҳкамланди, сессияларнинг роли ошди, уларда муҳокама этиладиган масалалар доираси кенгайди. Маҳаллий Советларнинг сессиялари уюшқоқлик билан, депутатларнинг юксак активлигида ўтмоқда. Депутатлар депутат сўрови ҳуқуқидан кенг фойдаланмоқдалар. Ижроия комитетлари, уларнинг бўлимлари ва бошқармалари Советлар ва аҳоли олдида мунтазам ҳисоб бериб турибдилар. Ўтган йили сайловчиларнинг 260 мингдан зиёд мажлислари ўтиб, уларда 47 миллиондан кўпроқ киши қатнашди. Маҳаллий Советлар депутатларининг 98,8 проценти ўз сайловчилари олдида ҳисоб берди.

Ижроия органларининг ваколатли органлар олдида ҳисоб бериб туриш принципини янада изчил амалга ошириш, депутатларнинг обрўси ва активлигини кўтариш, уларнинг масъулиятини кучайтириш мақсадида СССР Олий Совети меҳнаткашлар депутатлари Советларининг депутатлари статуси тўғрисида умумиттифоқ Қонуни қабул қилди. Бу Қонун Советлар олдида турган вазифалар муносабати билан депутатларнинг ваколатини кенгайтирди, халқ хизматкорлари зиммасига янги масъулиятлар юклади, уларнинг партия ва давлат олдидаги юксак масъулиятини тағин ҳам кучайтирди.

* * *

КПСС Советларга партиявий раҳбарлик қилишнинг форма ва методларини такомиллаштиришга муҳим эътибор бериб, Советлардаги коммунистларнинг роли ва активлигини ошириш тўғрисида катта ғамхўрлик қилмоқда. Коммунистлар партия сиёсатини Советларда бевосита амалга оширувчилар бўлиб майдонга чиқмоқдалар. Уларнинг партия раҳбарлиги формалари ва методлари социалистик ва коммунистик қурилиш жараёнида юзага келади ва ривожланади. Партиянинг давлат органларига раҳбарлиги улар фаолиятининг умумий йўлини белгилашда, энг муҳим давлат, хўжалик ва социал-маданий турмуш масалалари юзасидан директивалар ишлаб чиқишда; кадрларни жой-жойига қўйиш ва тарбиялашда; партия сиёсати ва партия директиваларини амалга оширишни контроль қилишда ифодаланмоқда.

КПСС Советларга раҳбарлик қилишнинг илмий савиясини тобора оширмоқда. Партия комитетлари Советлар фаолияти билан боғлиқ бўлган масалаларни мунтазам муҳокама қилмоқдалар, коммунистларнинг Советларда қандай иш олиб бораётганликлари тўғрисидаги ҳисоботлари ва ахборотларини тингламоқдалар. Советлардаги коммунистларнинг ҳисоботларини тинглаш тажрибаси фақат Советлар ишини такомиллаштирибгина қолмай, балки уларга партиявий раҳбарлик методлари ва формаларини такомиллаштириш, ижобий тажрибани умумлаштириш, камчиликларни очиб ташлаш ва вақтида тугатиш имконини ҳам бермоқда. Натижада партия органлари ва Советларнинг ҳаракат бирлиги мустаҳкамланмоқда ва ривожланмоқда.

Партия меҳнаткашларнинг оммавий ташкилотларига раҳбарлик қилар экан, бунда у партия ва давлат органлари функцияларини аниқ белгилаб беради. Партия бу ташкилотларнинг масъулиятини ва мустақиллигини ошира бориб, улар ишига умумий сиёсий раҳбарликни амалга оширади.

Партиянинг раҳбарлик роли шунда ифодаланадики, барча муҳим сиёсий масалаларни Советлар Коммунистик партиянинг сиёсати, унинг қарорлари асосида ҳал этадилар. Бундан Советлар бирор масалани партия органлари ҳал этишини пассив кутиб турадилар, деган маъно келиб чиқмайди, албатта. Советлар ҳар қандай конкрет вазифаларни ҳал этишга партия ҳужжатларида ифодаланган принципиал позициялардан туриб ёндошадилар. Советлар партия ва ҳукуматнинг хўжалик ва маданий қурилиш планларини амалга оширишда ўз аъзоларининг иштирокини белгиловчи конкрет тадбирлар ишлаб чиқадилар.

Коммунистик қурилиш вазифаларининг миқёси оша боргани сари жамиятга раҳбарлик қилиш ва уни бошқариш вазифалари ҳам мураккаблаша боради. Қудратли техника-иқтисодий базасига эга бўлган ва социал-сиёсий ҳамда идеология муносабатларида юксак даражада етук ривожланган социалистик жамият тобора бир текис, пропорционал ва гармоник ривожланиш учун кенг имкониятларга эга бўлиб боради. Социалистик ижтимоий организмнинг нормал ҳаёт кечириши, ҳамма сиёсий, давлат ва жамоат ташкилотларининг самарали ишлашини таъминлаш, улар фаолиятини оқилона уйғунлаштириш учун ҳам Коммунистик партиядек сиёсий раҳбар зарур.

* * *

КПСС Ленин йўлига қатъиян амал қилиб, ўзининг раҳбарлик таъсири, форма ва методларини такомиллаштирмоқда, миллион-миллион меҳнаткашлар оммаси билан алоқасини оғишмай ва изчил мустаҳкамламоқда, коммунистик қурилишнинг ҳамма соҳаларида ўз таъсирини кучайтирмоқда. Ленин партияси Советлар орқали меҳнаткашларнинг янгидан-янги кучларини актив сиёсий ва меҳнат фаолиятига жалб этиб, бутун совет халқининг коммунизм сари ғолибона йўлини таъминламоқда.

Б. МОРОЗОВ,
тарих фанлари доктори, профессор.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги

1973–1974 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎРТА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ЎҚУВ ЮРТЛАРИНИНГ КУНДУЗГИ ВА СИРТҚИ БЎЛИМЛАРИГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(Тошкент шаҳар, Парашютная кўчаси, 17-уй).

Кундузги ўқишга: агрономия, ўсимликлар ҳимояси, ер тузиш; колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлими — агрономия.
Сиртқи ўқишга: агрономия.

ТОШКЕНТ МЕВАЧИЛИК-САБЗАВОТЧИЛИК ТЕХНИКУМИ

(Тошкент область, Калинин райони, Кенгсой, Шредер институти).

Кундузги ўқишга: мевачилик-сабзавотчилик, мевачилик ва узумчиликни ихтисослаштирган ҳолда қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, ўрмон хўжалиги.

ТОШКЕНТ ПАРРАНДАЧИЛИК ТЕХНИКУМИ

(Тошкент область, Оржоникидзе райони, 8-алоқа бўлими).

Кундузги ўқишга: чорвачиликни механизациялаштириш ва электрлаштириш, паррандачилик.

ТОШКЕНТ ҲИСОБ-БУХГАЛТЕРИЯ ТЕХНИКУМИ

(Тошкент шаҳар, Глинка кўчаси, 9-уй).

Кундузги ва сиртқи ўқишга: қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини планлаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоби.

БУКА ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ТЕХНИКУМИ

(Тошкент область, Бўка райони, Бўка қишлоғи).

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш; автомашиналарга техника хизмати кўрсатиш ва уларни ремонт қилиш.

«ЧИНОЗ» СОВХОЗ-ТЕХНИКУМИ

(Тошкент область, Янгийўл райони, Олмазор станцияси, Ленин кўчаси, 36-уй).

Кундузги ўқишга: зоотехника, ветеринария, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, чорвачиликни механизациялаштириш ва электрлаштириш; колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлими — зоотехника.
Сиртқи ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, зоотехника.

СИРДАРЕ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ТЕХНИКУМИ

(Сирдарё область, «Малик» тажриба хўжалиги).

Кундузги ва сиртқи ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш; колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлими — қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш.

ҚУҚОН ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ТЕХНИКУМИ

(Қўқон шаҳар, М. Горький кўчаси, 28-«а»-уй).

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш, чорвачиликни механизациялаштириш ва электрлаштириш; колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлими — қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш.
Сиртқи ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш.

ФАРҒОНА ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(Фарғона область, Охунбобоев райони, Ёзёвон қишлоғи).

Кундузги ўқишга: агрономия, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоби.

АНДИЖОН ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ТЕХНИКУМИ

(Андижон область, Москва райони, Холдевонбек қишлоғи).

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш, автомашиналарга техника хизмати кўрсатиш ва уларни ремонт қилиш.
Сиртқи ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш.

АНДИЖОН ҲИСОБ-БУХГАЛТЕРИЯ ТЕХНИКУМИ

(Андижон шаҳар, Нариманов кўчаси, 16-уй).
Кундузги ва сиртқи ўқишга: қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини планлаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоби.

НАМАНГАН ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(Наманган шаҳар, Пролетар кўчаси, 10-уй).

Кундузги ўқишга: агрономия, ипакчилик, зоотехника, ветеринария, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоби; колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлими — агрономия.
Сиртқи ўқишга: агрономия, ипакчилик, зоотехника.

СУКАЧ НОМИДАГИ ҒАЛЛАОРОЛ ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(Самарқанд область, Ғаллаорол станцияси, Лалмикор деҳқончилик илмий-текшириш институти).

Кундузги ўқишга: агрономия, дон экинларини ихтисослаштирган ҳолда қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш.

МИЧУРИН НОМИДАГИ САМАРҚАНД МЕВАЧИЛИК-САБЗАВОТЧИЛИК ТЕХНИКУМИ

(Самарқанд шаҳар, Октябрь кўчаси, 12-уй).

Кундузги ва сиртқи ўқишга: агрономия, мевачилик-сабзавотчилик, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоби; колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлими — агрономия.

САМАРҚАНД ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ТЕХНИКУМИ

(Самарқанд шаҳар, Красноармейское шоссеси, 157-уй).

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, товаршунослик, моддий-техника таъминоти ва мол сотиш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш.
Сиртқи ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш.

САМАРҚАНД ЗООВЕТЕРИНАРИЯ ТЕХНИКУМИ

(Самарқанд шаҳар, Возрождение кўчаси, 8-уй).

Кундузги ўқишга: зоотехника, ветеринария; колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлими — зоотехника.
Сиртқи ўқишга: зоотехника.

БУХОРО ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(Бухоро шаҳар, Ленин кўчаси, 282-уй).

Кундузги ўқишга: агрономия, ипакчилик, зоотехника, ветеринария, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш; колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлими — зоотехника.
Сиртқи ўқишга: агрономия, зоотехника, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш.

ҚАРШИ ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(Қарши шаҳар, Индустриальная кўчаси, 130-уй).

Кундузги ўқишга: агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоби; колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлими — қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш.

ГАГАРИН ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ТЕХНИКУМИ

(Сурхондарё область, Гагарин райони, «Комсомолобод» совхози).

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш, чорвачиликни механизациялаштириш ва электрлаштириш.

ХИВА ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(Хива шаҳар, Тозабоғ кўчаси, 2-уй).

Кундузги ўқишга: ветеринария, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоби; колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлими — зоотехника.
Сиртқи ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоби.

НУКУС ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(Қорақалпоғистон АССР, Нукус шаҳри).

Кундузги ўқишга: агрономия, ветеринария, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоби; колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлими — агрономия.
Сиртқи ўқишга: агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоби.

АВЕЗОВ НОМИДАГИ СОВХОЗ-ТЕХНИКУМ

(Қорақалпоғистон АССР, Чимбой шаҳри).
Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, автомобилларга техника хизмати кўрсатиш ва уларни ремонт қилиш.

«ШУМАНАЙ» СОВХОЗ-ТЕХНИКУМИ

(Қорақалпоғистон АССР, Шуманай райони, Шуманай посёлкаси).

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш, қишлоқ хўжалигини электрлаштириш.

ТУРТКУЛ ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(Қорақалпоғистон АССР, Тўрткўл шаҳар, Энгельс кўчаси, 62-уй).

Кундузги ўқишга: агрономия, қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш; колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлими — қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш.

ЖИЗЗАХ ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(Сирдарё область, Жиззах шаҳри).

Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоби, зоотехника.

ТЕРМИЗ ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ТЕХНИКУМИ

(Термиз шаҳар, Оржоникидзе кўчаси).
Кундузги ўқишга: қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида бухгалтерия ҳисоби, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини планлаштириш.

ҚАБУЛ ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИ:

Урта махсус ўқув юртларига СССР гражданлари бўлган йигит-қизлар қабул қилинади.

Кундузги ўқишга 30 ёшгача, сиртқи ўқишга ёшидан қатъи назар, саккизинчи синф ҳажмида ёки ўрта маълумотга эга бўлган, кириш имтиҳонларини муваффақиятли топширган кишилар қабул қилинади.

Урта қишлоқ хўжалик ўқув юртларининг кундузги бўлимларига аризалар 8-синф ҳажмида маълумотга эга бўлганлардан 31-июлгача, ўрта маълумотга эга бўлганлардан — 16 августгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 1 августдан 20 августгача ўтказилади.

Машғулотлар 1 сентябрдан бошланади.

Сиртқи бўлимларга аризалар 2 октябрдан 30 ноябргача, кириш имтиҳонлари — 1 ноябрдан 15 декабргача қабул қилинади.

Қабул қилиш ҳақидаги ариза ўрта махсус ўқув юртининг директори номига ёзилиб, унда танланган мутахассислик кўрсатилади.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: меҳнат дафтарчасидан кўчирма, ягона форма бўйича расмийлаштирилган йўлланма, тўлиқсиз ўрта ёки тўлиқ ўрта мактабни битирганлик тўғрисидаги ҳужжат, соғлиқ тўғрисида 286-формадаги медицина справкаси, 3Х4 сантиметр ҳажмидаги 4 дона фотосурат.

Уқув юртларига кирувчилар паспорт ёки туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳномани, ҳарбий билет ва ҳарбий рўйхатда турганлиги тўғрисидаги ҳужжатни шахсан кўрсатадилар.

8-синф ҳажмида маълумотга эга бўлганлар — она тилидан (диктант), математикадан (оғзаки); 10-синф ҳажмида маълумотга эга бўлганлар — экономика, қишлоқ хўжалиги ва чорвачиликни механизациялаштириш ва электрлаштириш мутахассисликлари бўйича: она тили ва адабиётдан (иншо), математикадан (оғзаки); товаршунослик, қишлоқ ва ўрмон хўжалиги мутахассисликлари бўйича: она тили ва адабиётдан (иншо), химиядан (оғзаки) кириш имтиҳонларини топширадилар.

Саккиз йиллик мактабни мақтов ёрлиғи билан, ўрта мактабни олтин ёки кумуш медаллар билан тугатганлар, СССР Қуролли Кучлари, СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Давлат хавфсизлиги комитети, СССР Ички ишлар министрлиги қўшинлари ва органларида хизмат қилиб, ҳарбий хизматдан запасга чиққан (икки йил мобайнида) офицерлар, прапорщиклар ва мичманлар ариза топширишлари билан кириш имтиҳонларисиз қабул қилинадилар.

Урта махсус ўқув юртларига корхона, қурилиш, колхоз ва совхоз ҳамда бошқа ташкилотларнинг йўлланмалари билан келганлар кириш имтиҳонларидан қониқарли баҳо олсалар, конкурссиз қабул қилинадилар.

Тўлиқсиз ўрта мактабни тугатганлар учун кундузги ўқиш муддати — қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш ва электрлаштириш ҳамда чорвачилик мутахассислиги бўйича — 3 йилу 10 ой, экономика бўйича — 2 йилу 10 ой, қолган ҳамма мутахассисликлар бўйича ўқиш муддати — 3 йилу 5 ой.

Урта мактабни тугатганлар учун ўқиш муддати — 2 йилу 10 ой; 1 йилу 10 ой ва 2 йилу 6 ой.

Колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлимига область қишлоқ хўжалик бошқармалари ва Қорақалпоғистон АССР Қишлоқ хўжалик министрлиги томонидан йўлланма билан юборилган — бўлим, участка бошлиқлари, бригадирлар ҳамда ишлаб чиқариш бригадаларининг бригадир ёрдамчилари, ферма мудирлари, механизациялаштирилган отрядлар бошлиқлари, звено бошлиқлари ва механизаторлар, чорвадорлар ва ўсимликшунослар орасидан колхоз ва совхозлардаги ўрта маълумотли малакали ишчилар (35 ёшдан катта бўлмаган), шу лавозимларда камида уч йиллик иш тажрибасига эга бўлган ва кириш имтиҳонларини топширганлар қабул қилинади.

Урта маълумотлилар учун ўқиш муддати — 2 йил, тўлиқсиз ўрта маълумотлилар учун 3 йил.

Колхоз ва совхозларга раҳбар кадрлар тайёрлаш бўлимларига колхоз ва совхозларнинг йўлланмалари билан келган кишиларга ўқиш даврида уларнинг иш жойидаги маоши сақлаб қолинади ва ҳар ой 100 сўмдан ошмаган миқдорда (стипендия ҳам қўшиб ҳисобланганда) ҳақ тўланади.

* * *

„ЎЗБЕКБИРЛАШУВ" СИСТЕМАСИДАГИ КООПЕРАТИВ ЎҚУВ ЮРТЛАРИ

1973—1974 ўқув йили учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ТОШКЕНТ КООПЕРАТИВ ТЕХНИКУМИ

(Тошкент область, Оржоникидзе район, В. И. Ленин номли колхоз, Тимирязев участкаси)

Кундузги ўқишга: таом тайёрлаш технологияси, бухгалтерия ҳисоби, экономика ва планлаштириш, саноат ва граждан қурилиши, товаршунослик ва саноат моллари билан савдо қилишни ташкил этиш, товаршунослик ва озиқ-овқат моллари билан савдо қилишни ташкил этиш, маданий моллар товаршунослиги, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари товаршунослиги.
Сиртқи ўқишга: таом тайёрлаш технологияси, экономика ва планлаштириш, товаршунослик ва озиқ-овқат моллари билан савдо қилишни ташкил этиш, товаршунослик ва саноат моллари билан савдо қилишни ташкил этиш, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари товаршунослиги, бухгалтерия ҳисоби.

САМАРҚАНД КООПЕРАТИВ ТЕХНИКУМИ

(Гагарин кўчаси, 43-уй)

Кундузги ўқишга: таом тайёрлаш технологияси, экономика ва планлаштириш, нон пишириш ишлаб чиқариши, товаршунослик ва саноат моллари билан савдо қилишни ташкил этиш, товаршунослик ҳамда саноат ва озиқ-овқат моллари билан савдо қилишни ташкил этиш, бухгалтерия ҳисоби.
Сиртқи ўқишга: таом тайёрлаш технологияси, экономика ва планлаштириш, товаршунослик ва озиқ-овқат моллари билан савдо қилишни ташкил этиш, товаршунослик ва саноат моллари билан савдо қилишни ташкил этиш, бухгалтерия ҳисоби.

ФАРҒОНА КООПЕРАТИВ ТЕХНИКУМИ ВА БИЛИМ ЮРТИ

(Коммунистлар кўчаси, 105-уй)

Техникум

Кундузги ўқишга: товаршунослик ва саноат моллари билан савдо қилишни ташкил этиш, товаршунослик ва озиқ-овқат моллари билан савдо қилишни ташкил этиш, китоб товаршунослиги, бухгалтерия ҳисоби, экономика ва планлаштириш.
Сиртқи ўқишга: товаршунослик ва саноат моллари билан савдо қилишни ташкил этиш, товаршунослик ва озиқ-овқат моллари билан савдо қилишни ташкил этиш, экономика ва планлаштириш, бухгалтерия ҳисоби.

Билим юрти

Кундузги ўқишга: хўжалик моллари билан савдо қилувчи сотувчилар, турли хил моллар билан савдо қилувчи сотувчилар, озиқ-овқат магазинларининг контролер-кассирлари.

БУХОРО КООПЕРАТИВ ТЕХНИКУМИ ВА БИЛИМ ЮРТИ

(Низомий кўчаси, 2-уй)

Техникум

Кундузги ўқишга: экономика ва планлаштириш, товаршунослик ва саноат моллари билан савдо қилишни ташкил этиш, товаршунослик ва озиқ-овқат моллари билан савдо қилишни ташкил этиш, ҳайвон ва мўйна-тери хом ашёси товаршунослиги, саноат ва озиқ-овқат моллари товаршунослиги, хўжалик моллари товаршунослиги, бухгалтерия ҳисоби.

Сиртқи ўқишга: товаршунослик ва озиқ-овқат моллари билан савдо қилишни ташкил этиш, товаршунослик ва саноат моллари билан савдо қилишни ташкил этиш.

Билим юрти

Кундузги ўқишга: хўжалик молларини сотиш бўйича сотувчи-консультантлар, инвентаризаторлар, тайёрловчилар, саноат моллари билан савдо қилувчи сотувчилар.

ҚАРШИ КООПЕРАТИВ ТЕХНИКУМИ ВА БИЛИМ ЮРТИ

(Ленин кўчаси, 52-уй)

Техникум

Кундузги ўқишга: товаршунослик ва саноат моллари билан савдо қилишни ташкил этиш, товаршунослик ва озиқ-овқат моллари билан савдо қилишни ташкил этиш, саноат ва озиқ-овқат моллари товаршунослиги, бухгалтерия ҳисоби.
Сиртқи ўқишга: товаршунослик ва саноат моллари билан савдо қилишни ташкил этиш, товаршунослик ва озиқ-овқат моллари билан савдо қилишни ташкил этиш, бухгалтерия ҳисоби.

Билим юрти

Кундузги ўқишга: озиқ-овқат моллари билан савдо қилувчи сотувчилар, саноат моллари билан савдо қилувчи сотувчилар, хўжалик моллари билан савдо қилувчи сотувчилар, маданий моллар билан савдо қилувчи сотувчилар, ошпаз-кулинарлар, озиқ-овқат магазинларининг контролер-кассирлари.

НУКУС КООПЕРАТИВ ТЕХНИКУМИ ВА БИЛИМ ЮРТИ

(Карл Маркс кўчаси)

Техникум

Кундузги ўқишга: товаршунослик ва саноат моллари билан савдо қилишни ташкил этиш, товаршунослик ва озиқ-овқат моллари билан савдо қилишни ташкил этиш, экономика ва планлаштириш, бухгалтерия ҳисоби.
Сиртқи ўқишга: бухгалтерия ҳисоби, товаршунослик ва озиқ-овқат моллари билан савдо қилишни ташкил этиш.

Билим юрти

Кундузги ўқишга: саноат моллари билан савдо қилувчи сотувчилар, ошпаз-кулинарлар, озиқ-овқат магазинларининг контролёр-кассирлари.

ТОШКЕНТ КООПЕРАТИВ БИЛИМ ЮРТИ

(Циолковский кўчаси, 325-уй)

Кундузги ўқишга: официантлар, тайёрловчилар, ошпаз-кулинарлар, озиқ-овқат магазинларининг контролёр-кассирлари.

СИРДАРЕ КООПЕРАТИВ БИЛИМ ЮРТИ

(Сирдарё область, «Бахт» поселкаси)

Кундузги ўқишга: саноат моллари билан савдо қилувчи сотувчилар, озиқ-овқат моллари билан савдо қилувчи сотувчилар, ошпаз-кулинарлар, инвентаризаторлар, озиқ-овқат магазинларининг контролёр-кассирлари.

ТЕРМИЗ КООПЕРАТИВ БИЛИМ ЮРТИ

(Пристань кўчаси, 14-уй)

Кундузги ўқишга: саноат моллари билан савдо қилувчи сотувчилар, озиқ-овқат моллари билан савдо қилувчи сотувчилар, турли хил моллар билан савдо қилувчи сотувчилар, ошпаз-кулинарлар, инвентаризаторлар, тайёрловчилар, озиқ-овқат магазинларининг контролёр-сотувчилари.

АНДИЖОН КООПЕРАТИВ БИЛИМ ЮРТИ

(Навоий проспекти, 96-уй)

Кундузги ўқишга: саноат моллари билан савдо қилувчи сотувчилар, озиқ-овқат моллари билан савдо қилувчи сотувчилар, турли хил моллар билан савдо қилувчи сотувчилар, маданий моллар билан савдо қилувчи сотувчилар, инвентаризаторлар, озиқ-овқат магазинларининг контролёр-кассирлари.

КООПЕРАТИВ ТЕХНИКУМЛАРГА ҚАБУЛ ҚИЛИШ ҚОИДАЛАРИ:

Кундузги ўқишга ёши 30 дан катта бўлмаган, сиртқи ўқишга — ёшидан қатъи назар, саккиз йиллик ёки ўрта мактаб ҳажмида маълумоти бўлган, кириш имтиҳонларини муваффақиятли топширган кишилар қабул қилинади.

Аризалар ўқув юртининг директори номига ёзилади.

Аризага маълумоти тўғрисида гувоҳнома (асл нусхаси), медицина справкаси (286-форма), корхона раҳбари имзолаган меҳнат дафтарчасидан кўчирма, кооператив ташкилоти берган йўлланма, 4 дона фотосурат (3х4 см) қўшиб топширилади.

Паспорт ёки метрика, ҳарбий билет ёки рўйхатга олинганлик тўғрисидаги гувоҳнома шахсан кўрсатилади.

Саккиз йиллик маълумотга эга бўлганлар кундузги ва сиртқи бўлимларнинг I курсига қабул қилинади.

Урта мактабнинг 10-11 синфи ҳажмида маълумоти бўлганлар кундузги бўлимнинг II курсига ва сиртқи бўлимнинг III курсига қабул қилинади.

Аризалар 1973 йил 31 июлгача, 10-11 синф ҳажмида маълумоти бўлганлар группаларига — 14 августгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари техникумнинг билдирувига биноан бир неча потокда қабул қилинади.

Уқув юртларига кирувчилар 8 йиллик маълумоти бўлганлар группаларининг барча бўлимларига математикадан (оғзаки), она тилидан (диктант) кириш имтиҳонлари топширадилар.

10 синф ҳажмида маълумоти бўлганлар группаларининг товаршунослик, саноат ва граждан қурилиши, таом тайёрлаш технологияси бўлимларига она тили ва адабиётдан (иншо), химиядан (оғзаки) кириш имтиҳонлари топширадилар.

10 синф ҳажмида маълумоти бўлганлар бухгалтерия ва план бўлимларига она тили ва адабиётдан (иншо), математикадан (оғзаки), китоб товаршунослиги бўлимига она тили ва адабиётдан (иншо), СССР тарихидан (оғзаки) кириш имтиҳонлари топширадилар.

КООПЕРАТИВ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТЛАРИГА 15-16 ва ундан катта ёшдаги, 8-10 синф ҳажмида маълумоти бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: маълумоти тўғрисидаги ҳужжат (асл нусхаси), медицина справкаси (286-форма), 4 дона фотосурат (3х4 см), паспорт, ҳарбий билет ва метрика шахсан кўрсатилади.

Кооператив ҳунар-техника билим юртларига кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади. Ошпаз-кулинарлар бўлимида ўқиш муддати — 2 йил, қолган бўлимларда — 1 йил.

№ 143. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р. 02538.